

91.9:83

М 33

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Наукова бібліотека

Володимир Григорович Матвіїшин

*бібліографічний покажчик
(1962-2013)*

Івано-Франківськ
2013

91.9:83 | 786095
М 33
Матвіїшин Володимир Григорович
[Текст]: бібліографічний покажчик
2013 28.00

91.9:83	М 33	786095	

78 60 95 б.фр.

**ВОЛОДИМИР ГРИГОРОВИЧ
МАТВІЙШИН
бібліографічний покажчик
(1962–2013)**

НБ ПНУС

786095

Івано-Франківськ
2013

УДК 016
ББК 91.9:83
МЗЗ

Серія «Вчені Прикарпатського національного університету»

Серія друкується за ухвалою Вченої ради
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»

Відповідальний редактор: директор Наукової бібліотеки, кандидат
філологічних наук, доцент *М. В. Бігусяк*

Упорядники: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови
Г. Я. Василевич, завідувач науково-методичного відділу Наукової
бібліотеки *І. М. Арабчук*

Передмова: доктор філологічних наук, професор кафедри теорії літератури та
порівняльного літературознавства Тернопільського державного
національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка
Лановик Зоряна, доктор філологічних наук, професор кафедри
теорії літератури та порівняльного літературознавства Тернопіль-
ського державного національного педагогічного університету
ім. В. Гнатюка *Лановик Мар'яна*

Матвійшин Володимир Григорович : бібліографічний покажчик
МЗЗ (1962–2012) / упор. : Г. Я. Василевич, І. М. Арабчук ; відпов. ред. серії
М. В. Бігусяк. – Івано-Франківськ : Видавництво Прикарпатського
національного університету імені Василя Стефаника, 2013. – с. (Серія
«Вчені Прикарпатського національного університету»).

У бібліографічний покажчик увійшли наукові студії, навчальні праці доктора
філологічних наук, професора, завідувача кафедри світової літератури Прикарпатського
національного університету ім. В. Стефаника Володимира Григоровича Матвійшина, які
були надруковані з 1962 по 2013 рік. Назви праць та їх бібліографічний опис
подаються мовою публікації матеріалу.

код 02125266
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

Інв. №

78-60 95

УДК 016
ББК 91.9:83

- © Наукова бібліотека ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2013
- © Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2013

(1935–2012)

Matviyshyn

Слово про вченого

6 червня 2012 року на 76-му році життя помер Володимир Григорович Матвіїшин – видатний український літературознавець, лінгвіст, доктор філологічних наук, професор, академік Академії наук вищої школи України, автор понад 150 наукових і науково-методичних робіт, серед яких монографії, книги, посібники, підручники, наукові, словниково-енциклопедичні й науково-методичні статті, рецензії тощо.

Володимир Матвіїшин народився 23 липня 1935 року у Франції в місті Ліберкур департаменту Па-де-Кале. Після закінчення Другої світової війни у 1946 році разом з батьками повернувся на свою історичну Батьківщину. Середню освіту здобув в Україні, навчаючись спочатку в семирічній школі с. Вікно Гримайлівського району Тернопільської області, пізніше – у середній школі м. Гримайлова. У 1959 році закінчив факультет іноземних мов Львівського державного університету ім. І. Франка, де здобув кваліфікацію «філолог, учитель французької мови». Після закінчення університету працював учителем французької та англійської мов в Івано-Франківських середніх школах № 2, 12, 15. З 1960 по 1964 роки заочно навчався в Москві на Центральних курсах іноземних мов за спеціалізацією «англійська мова». Роботу у вищій школі почав у 1961 році з посади асистента кафедри іноземних мов Івано-Франківського медичного інституту (тепер Національний медичний університет), де пропрацював до 1971 року.

У 1971 році у Раді Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка під керівництвом кандидата філологічних наук, доцента О. А. Домбровського (сина письменниці Марійки Підгірянки) В. Г. Матвіїшин захистив кандидатську дисертацію «Еміль Золя в перекладах і критиці на Україні (1875–1965)» (офіційні опоненти – доктор філологічних наук, професор Т. К. Якимович, кандидат філологічних наук, доцент Ф. П. Погребенник). У цьому ж році перейшов на роботу в Івано-Франківський педінститут імені Василя Стефаника спочатку на посаду викладача, потім – старшого викладача, з 1973 року – доцентом кафедри іноземних мов, дійшовши до посади декана філологічного факультету, а упродовж 1985–1992 років – завідувач цієї ж кафедри. У 1991 році В. Г. Матвіїшину без захисту докторської дисертації присвоєно звання професора по кафедрі іноземних мов (курс французької мови).

Започаткований у кандидатській дисертації напрям наукової роботи, який входить у сферу компаративного вивчення літератури, для В. Г. Матвіїшина став основним у подальшій дослідницькій роботі. Причому цей напрям у радянські часи був абсолютно новаторським і не надто заохочувався з боку офіційної ідеології. Проте В. Г. Матвіїшин продовжував наукову діяльність у полі компаративістики, суттєво розширивши проблематику і матеріал дослідження. Крім Е. Золя, у коло літературознавчих інтересів вже знаного тоді вченого увійшли такі українські і зарубіжні майстри слова, як П. Куліш, Е. Базен, Дж. Г. Байрон, П.-Ж. Беранже, П. Верлен, Вольтер, В. Гюго, А. Доде, М. Драгоманов, О. Кобилянська, М. Костомаров, М. Коцюбинський, П. Меріме,

Л. Мартович, А. Міцкевич, Ф. де Мопассан, І.-С. Нечуй-Левицький, В. Стефанік, Ю. Словацький, М. Павлик, І. Франко, А. Франс, Г. Хоткевич, Марко Черемшина, Т. Шевченко та багато інших. Результатом творчих пошуків став успішний захист у 1991 році в Київському державному університеті імені Тараса Шевченка докторської дисертації «Українсько-французькі літературні зв'язки ХІХ – початку ХХ століття. (Переклади. Критичне сприйняття. Творче засвоєння)» (офіційні опоненти – доктор філологічних наук, професор Д. С. Наливайко, доктор філологічних наук П. П. Хропко, доктор філологічних наук Ф. П. Погребенник). До моменту захисту дисертації В. Г. Матвіїшин випустив у видавництві «Вища школа» (Львів, 1989) монографію, яка отримала позитивний відгук в українському літературознавстві.

З 1992 року і до останніх днів свого життя В. Г. Матвіїшин був завідувачем кафедри світової літератури Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаніка. Читав курси із зарубіжної літератури ХІХ ст., із французького красназнавства (французькою мовою), спецкурс з порівняльного літературознавства. Спеціалізувався у галузі літературної компаративістики, історії міжнародних зв'язків української літератури, теорії і практики перекладу, методики викладання зарубіжної літератури та сучасного вивчення французької мови у школі та вищих навчальних закладах. Керував курсовими, дипломними, магістерськими, кандидатськими і докторськими роботами. На 2012 рік мав 19 захищених аспірантів. З 1993 року В. Г. Матвіїшин – член спеціалізованих рад із захисту докторських та кандидатських дисертацій при Львівському національному університеті ім. Івана Франка та Прикарпатському університеті імені Василя Стефаніка. У 1994 році обраний академіком Академії наук вищої школи України (за відділенням літератури, мови та мистецтвознавства). З 1995 року – головний редактор «Вісника Прикарпатського університету. Філологія», з 1998 року – член редколегії таких івано-франківських часописів, як журнал «Обрії», альманах «Галичина». Його праці надруковано у київських журналах «Радянське літературознавство», «Всесвіт», «Вітчизна», «Дніпро», «Україна», «Зарубіжна література в навчальних закладах України» та ін., у наукових виданнях Львова, Івано-Франківська, Чернівців, Варшави, Ленінграда (тепер Санкт-Петербург) й ін.

Володимир Матвіїшин – філолог у широкому розумінні цього слова, тобто і літературознавець, і лінгвіст. Свідченням останнього є низка суто лінгвістичних робіт, присвячених проблемам вивчення французької мови. Результатом лінгвістичних досліджень були написані ним підручники для вищої і середньої школи, які здобули широке застосування у практичній діяльності вчителів, викладачів і студентів не лише в Україні, а й за її межами.

Завдяки відмінним знанням іноземних мов, зокрема французької та англійської, В. Г. Матвіїшин неодноразово побував за кордоном. У 1966 році працював в Алжирі перекладачем молодіжної делегації, в 1967 році – перекладачем Генерального комісара радянської секції на Всесвітній виставці «Експо-67» у Монреалі (Канада), де як перекладачеві йому поталанило спілкуватися з тодішнім президентом Франції Ш. де Голем. У 1977 році викладав російську мову в академії Філіпса (штат Нью-Гемпшир, США). Двічі

(1973 та 1981 рр.) проходив місячне стажування з англійської мови в Кембриджському університеті (Великобританія), в 1983 році – із французької мови у Гренобльському університеті (Франція).

Заслуги вченого високо оцінені колегами та керівництвом: у 2000 році він нагороджений знаком «Відмінник освіти України», 2008 року В. Г. Матвіїшину присвоєно звання «Почесний професор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаніка», у січні 2012 року його представлено на звання «Заслужений вчитель України».

Володимир Матвіїшин прожив складне, проте наповнене і цікаве життя. Був працьовитою, творчою і високоінтелектуальною людиною, любив українську пісню, чудово співав, умів жартувати, завжди ішов у ногу з часом. І що б не робив, завжди був патріотом своєї країни, справу розбудови рідного слова вважав найважливішою у своєму житті. Завдяки науковим працям і дослідженням В. Г. Матвіїшину вдалося повернути із забуття десятки імен та фактів з історії українського та світового письменства. Важко переоцінити вклад вченого у розвиток вітчизняної літературної компаративістики. Наукові і життєві настанови В. Г. Матвіїшина, сповнені добра, любові і творчого пошуку, стануть вірним і надійним дороговказом усім, кому випала честь бути його учнями.

Український європеїзм наукової компаративної школи професора Матвіїшина

У кожній сфері діяльності, в тому числі й у науці, формуються певні спільноти, об'єднані ідейними настановами, переконаннями, життєвими принципами та цінностями. Але не кожна таку спільноту можна назвати науковою школою. Більшість науковців дуже обережно послуговуються терміном «школа», дискутують із приводу того, які саме ознаки наукової діяльності групи людей дають підстави вважати її «школою». Можливо, і сьогодні, фахово оцінюючи наукову діяльність професора Матвіїшина, дехто із літературознавців буде із певним застереженням ставитися до такого означення його наукового товариства. Однак для тих, хто ближче знав, спілкувався, стежив і продовжує стежити за діяльністю науковців-компаративістів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, це питання поза межами будь-якого сумніву. Безперечно, є всі підстави розглядати здобутки кафедри світової літератури як результат діяльності цілісної, концептуально монолітної наукової школи, заснованої професором Матвіїшином. Всі спроби вчених вивести певну формулу наукової школи зводяться до спільного знаменника, який складається із трьох основних компонентів: 1) особи вчителя, ідейного натхненника, осердя наукової спільноти; 2) центральної ідеї / концепції, яка розробляється упродовж тривалого часу в науковій однаковості однодумців; 3) учнів, що свідомо сповідують цю ідею, відстоюють та розробляють її основні принципи. Часовий проміжок наукових шукань самого Володимира Григоровича та його учнів є достатнім для того, щоб робити певні висновки й узагальнення. І хоча ці три вектори дуже тісно взаємопов'язані, практично нероздільні (коли говорити про спільноту, а не окрему особу), все ж окреслюється кожна окрема складова цього складного процесу.

ВЧИТЕЛЬ

Про Володимира Григоровича вже багато сказано і немало буде сказано в майбутньому. Його багаторічна діяльність каталогізована у виданому до 40-річчя наукової діяльності «Бібліографічному покажчику» (2002). Тому не будемо повторювати уже оприсутнених фактів, а зупинимось на головному.

Згаданий «Бібліографічний покажчик» містить дуже промовисту частину – *Verba magistri* (слово Вчителя) і слово про Вчителя у рецепції колеги-письменника Степана Процюка: «Коли мені виповнилось 33 роки, частіше обертаюсь на власне минуле. В тім числі – і студентське. То був апофеоз брежнєвізму та його агонія. Здебільшого залякані студенти... Добра половина викладачів ... у міру освічені, мстиві, із дрібними, вищербленими системою, душами. ... І про один із прекрасних винятків. У моїй групі почав читати французьку мову професор Матвіїшин. «Високий, кремезний чоловік і ... дуже, дуже добрий», – спливає у ріках пам'яті моє широко-захоплене першокурсницьке враження. Блискуче знання предмета, такт, коректність... і поза всім, великими літерами через сторінку: «ЛЮБОВ». Любов не лише до свого фаху –

французької мови та світової літератури, а й до власної сім'ї, колег, студентів. Оцеї ненаграний антропоцентризм Матвіїшина інтуїтивно відчули і мої однокурсники, всі, у кого професор читав лекції. ... Бачу його в коридорі тодішнього Івано-Франківського педінституту: високий красивий професор із невеличкою текою в руках і стриманою інтелігентною усмішкою. Я думав: «Метр. Magistri». І понині думаю так»¹.

І так думає, мабуть, кожен, хто мав радість спілкуватися з Володимиром Григоровичем. Високий професіоналізм і людяність – дві незаперечні риси, які помічали його колеги й учні. А ще у кулуарах наукових конференцій чи засідань спецрад у студентсько-аспірантському середовищі можна було почути: «він справжній француз» і зворушливі описи-порівняння із Депардьє, образ якого доповнювався тонким гумором і світлою посмішкою, про яку згадує не тільки пан Процюк. Для друзів і близьких знайомих незабутнім залишається його прекрасний спів, який при виконанні жартівливих пісень вияскравлював незвичайний віталізм, а у трагічних творах сягав рівня невимовної трансцендентності.

Професор Матвіїшин – втілення справжнього європейського інтелігента, і, попри яскраву «французькість» іміджу (що небезпідставно з огляду на відомі біографічні факти), він передусім був справжнім українцем. І це було не роздвоєння особистості – «європейськість» та «українськість» дуже гармонійно поєднувалися в його особі, становлячи серцевину всього його буття. «Український європеїзм», винесений у заголовок його останньої монографії, може вважатися кредом цієї людини, педагога і вченого. У той час, коли для багатьох тоді (як і тепер) ці поняття сприймалися як несумісні (українська культура бачилася як меншовартісна, «недорозвинута», бідна), Володимир Григорович всім своїм життям доводив протилежне – українська культура завжди була, є і повинна залишатися частиною європейського простору. Ця сфера постає центральною в усій його науковій діяльності. Можна стверджувати, що він – один із небагатьох українських дослідників другої половини ХХ ст., які стояли біля витоків української компаративістики із акцентом на вивченні української літератури в європейському контексті.

У ті радянські часи, коли компаративістика як галузь фактично заборонялася як «буржуазна», вкрай рідко з'являлися дослідження, які із сьогоднішніх наукових позицій можна класифікувати як «компаративістські». І це зрозуміло: накинутий радянською кон'юнктурою «єдиноправильний» метод соцреалізму передбачав нівелювання національної самобутності літератур колишніх республік; вияв рис специфіки ментальності народів Імперії не сприяв задуманій уніфікації «радянського народу», стиранню граней між етнічними групами в межах СРСР. Тим більш не віталися дослідження, які проводили паралелі між «радянською культурою» і європейськими (буржуазними, капіталістичними, занепадницькими). І все ж були рідкісні винятки.

¹ Процюк С. *Verba magistri* і слово про Вчителя / С. Процюк // Володимир Григорович Матвіїшин: покажчик публікацій. – Івано-Франківськ, 2002. – С. 10–11.

Передусім це стосується відомих праць Дмитра Сергійовича Наливайка (який через свої погляди і переконання довго не отримував належного визнання). Такою була й кандидатська дисертація Володимира Матвіїшина «Творчість Е. Золя в перекладах і критиці в Україні (1875–1965)», яку він захистив у Київському університеті ім. Т. Г. Шевченка 1971 року. І хоча вона декларувалася зі спеціальності «Зарубіжна література», сьогодні ні в кого не залишається сумніву, що це – одна із перших ластівок українського порівняльного літературознавства. Рідкісним як на той час був і факт, що уже до захисту кандидатської дисертації молодий вчений мав опубліковану статтю за кордоном – вона вийшла друком у 1967 році у відомому паризькому часописі «Cahiers naturalistes». Це саме стосується й докторської дисертації «Українсько-французькі літературні зв'язки XIX – початку XX століття (Переклади. Критичне сприйняття. Творче засвоєння)». Захищена у 1992 році зі спеціальності «Українська література», вона засвідчила продовження обраного вектору дослідження – окреслення місця української літератури в європейському контексті. Відповідно, цій проблематиці присвячені численні публікації вченого, оприлюднені в різних фахових виданнях.

ІДЕЯ

Уже тоді професор В. Матвіїшин сповідував чіткий науковий принцип компаративістської методології, який потім неодноразово підтверджувався і науковими розвідками, і висловлюваною в процесі наукових дискусій позицією: «У дослідженні місця української літератури у світовому контексті важливі не вишукування ремінісценцій – відгону з тих чи інших національних літератур у творах українських письменників, не з'ясування впливу на українське письменство різних явищ зарубіжних літератур, а передусім пізнання складного процесу взаємодії самобутніх національних літературних систем, в якій українська література відіграла важливу роль»². Це і було основною об'єднуючою ідеєю наукової школи професора В. Матвіїшина.

У той час, коли більшість дослідників-компаративістів будували (і продовжують будувати) свої дослідження на принципі показу наслідування українською літературою естетичних засад інших («більших») літератур, Володимир Григорович завжди наполягав, що український компаративіст повинен починати дослідження із власної літератури, не накидаючи на неї матриць інших національних культур чи шаблони інших наукових систем. Усі його наукові праці позбавлені вишуканого красномовства, велемовства, ускладненої наукової метамови. Їхнє основне достоїнство не в «красивості» слів і фраз, а в систематизації і строгому науковому аналізі заборонених, замовчуваних, забутих фактів з історії українського письменства, які переконливо засвідчують рівноправне місце української літератури і культури загалом у загальноєвропейському та світовому контекстах.

² Матвіїшин В.Г. Український літературний європеїзм : монографія / В. Г. Матвіїшин. – К. : ВЦ «Академія», 2009. – С. 3.

Хронологічно ці розвідки сягають часів Нестора літописця і Ярослава Мудрого, де на підставі вивчення історичних пам'яток минулого робляться висновки про роль України-Руси в європейському культурно-історичному дискурсі. І далі – в наступні епохи, аж до наших днів – простежуються ті чинники української культури, що виводили її на європейський рівень. Ключовою рисою усіх цих досліджень є ретельне вивчення архівних джерел, відшукування мало-відомих фактів із життя і діяльності українських письменників, які засвідчують їхній зв'язок із загальносвітовим літературним процесом. Як знавць кількох іноземних мов (французької, англійської, польської, російської), дослідник щоразу наголошував на цій рисі в біографії письменників, вважаючи її визначальною для втілення європейської ідеї України. Він підкреслював, як знання іноземних мов уможливило спілкування українських культурних діячів із митцями і вченими Європи, як ці контакти сприяли зближенню культур, проникненню європейських цінностей в український простір, яку роль відігравали переклади творів світового письменства для формування української ідентичності.

Усі його праці засвідчують, що українська література, попри свій бездержавницький статус, заборони і переслідування, ніколи не була відірваною від світу, ізольованою, «хуторянською». У ній завжди творили митці, що втілювали найвищий рівень художньої майстерності, визнані світовою спільнотою. Починаючи від Т. Шевченка й І. Котляревського, В. Г. Матвіїшин в своїй науковій діяльності практично не оминає жодної помітної чи й менш помітної постаті українського літературного процесу. Його дослідницька візія фокусується на фактах спорідненості кожного українського письменника із його сучасниками – ключовими постатями світового літературного процесу. Але знову ж таки важливо підкреслити, що це не відшукування наслідувань, епігонства чи іншокультурних запозичень, а підтвердження повноцінного повнокровного розвитку української словесності в річищі найновітніших для кожної епохи естетичних пошуків і досягнень. Поряд із уже більш-менш усталеними у нашому літературознавстві паралелями (скажімо, Іван Франко і західноєвропейський натуралізм; творчість Ольги Кобилянської в європейському контексті та ін.) з'являються цілком нові і часами несподівані спостереження і паралелі: Іван Франко й Альфонс Доде, Лесь Мартович та Еміль Золя, Жан-Жак Руссо і діяльність українських духовних діячів та ін.

Основний акцент робиться на тому, що українська література ніколи не була суто «селянською», «народницькою», «реалістичною», якою її хотіли зобразити для необізнаного читача. Вона справді поставала і залишається багатогранною, вишуканою, глибокою. Яскравим прикладом такого переосмислення нашої класики є, скажімо, розвідка про Марка Черемшину, якого традиційно прийнято сприймати реалістом, «співцем Гуцульщини», письменником селянської бідноти. В. Г. Матвіїшин повністю заперечує це тенденційне й однобічне трактування. Науковий зір дослідника дає змогу побачити «іншого» Черемшину – талановитого юриста, випускника Віденського університету, який знав понад десяток іноземних мов (німецьку, французьку, англійську, угорську, п'ять слов'янських та ін.; у його архіві збереглося 40 перекладів (26 з яких були

опубліковані) творів із болгарської, польської, російської, чеської, німецької, угорської, французької, австрійської, голландської, бельгійської та норвезької літератур). З листів, спогадів друзів та інших документів вимальовується список письменників, якими захоплювався український новеліст. І в цілком несподіваному ракурсі здійснено аналіз тих творів Марка Черемшини, в яких він постає тонким ліриком-символістом, імпресіоністом, декадентом. Проводяться паралелі з поезією С. Малларме, ліричними мініатюрами Ж. Ренара, музикою Сен-Санса. Водночас наголошується на українськості письменника: навіть у ліричній замальовці «Плач цвітів» «весняна роса асоціюється зі слізьми квітів, надаючи їм широкого соціального узагальнення: «Й ніжні цвіти України поминають слезами насильну смерть своєї неньки...»³.

Українська ідея завжди залишається в центрі уваги дослідника. Навіть коли мова йде про інші аспекти творчості письменників, імпліцитно вона присутня. В аналізі творів європейських авторів вона виходить на перший план. Це – дослідження про козацькофільські мотиви у творчості П. Меріме, образ гетьмана Мазепи в західноєвропейському письменстві, сприйняття України у творчості В. Гюго та ін. Пишучи чи про Йозефа-Вацлава Фріча як захисника українства, чи про науково-публіцистичну діяльність Ілька Боршака у Франції, чи ін., він шоразу піднімає прапор українства на найвищий рівень. Все життя професор Матвішин переймався проблемою суспільно-історичної недолі України, своєю діяльністю намагався долучитися до того, щоби виправити цю історичну несправедливість.

Окремою гранню осмислення постає в його працях проблема визнання української мови. Аналізуючи переклади шедеврів світової літератури, він шоразу підкреслював, що кожен такий переклад підтверджував статус української мови як мови «цілої нації, політичне майбутнє якої ще попереду, але чие місце на право самостійного розвитку в шерезі цивілізованих народів уже завойоване і не може бути зайнятим ніким іншим»⁴. Дослідник не упускав жодної можливості підкреслити цю проблему у своїх працях. Так, кульмінаційним моментом розділу «Михайло Драгоманов і європеїзація літературного процесу в Галичині 70-90-х років XIX ст.» стає переосмислення громадянського вчинку М. Драгоманова на Міжнародному літературному конгресі, який відбувся 1878 р. в Парижі під патронатом В. Гюго та І. Тургенева. «Цю подію М. Драгоманов використав для привернення уваги світової громадськості до царського Емського указу 1876 р. Для цього він підготував і виголосив французькою мовою доповідь «Українська література, заборонена російським урядом», у якій від імені українського народу зазначав: «Ми хочемо винести на денне світло цю кричущу несправедливість, жертвами якої ми стали в Росії, і впевнені, що конгрес не залишиться байдужим до наших скарг і знайде спосіб нам допомогти».

³ Матвішин В.Г. Український літературний європеїзм : монографія / В. Г. Матвішин. – К. : ВЦ «Академія», 2009. – С. 76.

⁴ Цит. за Матвішин В. Г. Український літературний європеїзм : монографія / В. Г. Матвішин. – К. : ВЦ «Академія», 2009. – С. 8; Драгоманов М. П. Гете и Шекспир в переводе на украинский язык / М. П. Драгоманов // Літературно-публіцистичні праці. – Т. 2. – С. 145.

Свою брошуру-довідку М. Драгоманов передав В. Гюго та І. Тургеневу, який з прихильністю ставився до розвитку української культури... Згодом вона була видана, за свідченням М. Павлика, італійською, німецькою, сербською, білоруською, іспанською мовами. Уперше Європа почула офіційну заяву про геноцид українського народу з вуст М. Драгоманова... Західні літературознавці почали ставитися до української літератури як до самостійного феномена, а не як до діалектного відгалуження російської...»⁵. На основі архівних документів В. Матвішин акцентує на тих працях М. Драгоманова, де він стверджував, що українські письменники у своїх творах багато в чому випереджували появу загальноєвропейських естетичних феноменів, відчуваючи дух епохи, самостійно доходили до тих цінностей, що згодом ставали пріоритетними в літературному просторі Європи.

Водночас українська література жодним чином не вивищується над іншими, а розглядається як рівна у колі європейських мистецьких надбань. Услід за Ольгою Кобилянською, В. Матвішин стверджує: «Для того, щоб любити власний народ, не треба нам ненавидіти інший народ. Любити важче, ніж ненавидіти»⁶. Ця воістину достойна настанова європейської нації, де націоналістичні переконання не заперечуються космополітичними чи, навпаки, виявилася як ніколи актуальною в сучасному культурно-політичному процесі України. Та й переосмислення громадянської позиції М. Драгоманова у контексті нових політичних реалій теж на часі. Ця проблема стала фатальною в долі Володимира Григоровича. Можливо, через кілька років уже ніхто не буде співвідносити дату його смерті з іншою, масштабнішою подією, яка відбулася днем раніше, – прийняттям Верховною Радою України у першому читанні «Законопроекту про мови в Україні», відомого в народі як «законопроект Ківалова–Колісниченка». І тільки найближчі йому люди – рідні і друзі – будуть пам'ятати, як болісно він сприйняв цю подію, не проживши після неї і дня.

УЧНІ

Після завершення земного шляху Володимира Матвішина найбільш втішним моментом є його учні. Звичайно, такими можуть вважатися і численні студенти, які слухали його лекції, і аспіранти, яких він виховав немало, але передусім мова йде про тих послідовників його наукових принципів, які свідомо вибрали цей шлях і переконливо утверджують настанови компаративної школи професора Матвішина в сучасному літературознавстві.

Поява таких учнів, коло їхніх зацікавлень теж є дуже показовими в окресленні наукового портрету Вчителя. Як тільки компаративістика була визнана окремою галуззю літературознавства в Україні, появились перші дисертації під керівництвом Володимира Григоровича. У червні 1999 року в Інституті літератури ім. Т. Шевченка НАН України Іванна Девдюк захистила дисертацію «Англійська література у творчій спадщині Пантелеймона Куліша».

⁵ Матвішин В. Г. Український літературний європеїзм : монографія / В. Г. Матвішин. – К. : ВЦ «Академія», 2009. – С. 135.

⁶ Там само. – С. 137.

Постать П. Куліша була вибрана для дослідження не випадково, адже саме він був зачинателем в Україні історичної прози, яка відіграла вирішальну роль у збереженні та утвердженні тих європейських літератур, що існували в умовах бездержавності, колоніалізму. Знаковою є також свідомо орієнтація П. Куліша на романи Вальтера Скотта, задля чого він опанував англійську мову: історичний роман допоміг В. Скотту зберегти і зафіксувати історію свого народу, його величне минуле, привернути увагу європейської спільноти до Шотландії, яка у той час переживала не кращі часи пригнічення мови й національних самовиявів, руйнування національних цінностей, стирання національної пам'яті. Його роль у збереженні Шотландії як культурно-історичного феномена неоціненна. П. Куліш своїми літературними порівняннями намагався досягти подібної мети. Утвердивши в Україні вальтерскоттівську традицію, він заклав основу для державотворчої місії великої прози М. Старицького (про історичний роман якого в контексті вальтерскоттівської традиції у 2009 році була захищена дисертація аспірантки Володимира Григоровича О. Попадинець), Б. Лепкого, П. Загребельного, Р. Іваничука та багатьох інших; а своїми духовними пошуками (переклади книг Святого Письма, наукові історичні розвідки) означував орієнтири на високі духовно-моральні цінності. Показово, що саме ця постать, яку обрали професор Матвіїшин і його дисертантка для дослідження, стала точкою відліку для його школи.

У дисертації Іванни Девдюк виразно прозвучала та ж настанова, що і в працях її наукового керівника: «Як митець-культурник, котрий понад усе ставив розвиток рідної мови і літератури, Куліш своєю різноманітною та багатогранною діяльністю завжди прагнув збагатити національне письменство новітніми формами, темами, мотивами, підняти його на якісно вищий рівень. З цією метою наполегливо працював над засвоєнням іноземних мов, студіював твори зарубіжних авторів, ... активно взявся за перекладацьку справу»⁷. І хоча в роботі йдеться про роль англійської літератури у формуванні творчої манери та ідейного світогляду П. Куліша, повсякчас підкреслюється його світоглядна позиція, з одного боку, що літературу треба творити на власному культурно-національному ґрунті, а з іншого – що не можна знати свого народу, «не знаючи, як жили, як побивались і працювали інші народи і товариства». Куліш свідомо орієнтував українське письменство на синтетичне поєднання елементів національного і європейського...»⁸. Проаналізувавши вальтерскоттівську та байронівську традиції у творчій спадщині П. Куліша, його численні здобутки на ниві українського перекладу, дослідниця підсумовує: «Керуючись культурницькими переконаннями, згідно з якими національне відродження залежало від розвитку мови і літератури, письменник висував вимоги досягнути вершини

⁷ Девдюк І. В. Англійська література у творчій спадщині Пантелеймона Куліша (Переклади. Критичне сприйняття. Творче засвоєння) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.05 / І. В. Девдюк. – К., 1999. – С. 1.

⁸ Там само. – С. 5.

світового письменства, трансформувати його новітні форми та елементи образної системи... і на цій основі домагатися створення самобутніх форм»⁹.

Через рік на тій же вченій раді зі спеціальності «порівняльне літературознавство» була захищена дисертація Наталії Яцків на тему «Творчість Василя Стефаника у контексті українсько-французьких літературних взаємин кінця XIX – початку XX століття». Звернення до постаті В. Стефаника – виразника національної трагедії українського народу – утвердило обраний науковою школою напрям досліджень. У цій роботі вперше після періоду радянської літературної критики, яка бачила в Стефаникові лише «співця мужицької розпуки», вимальовувався європейський вектор його творчості: зацікавлення філософією Ф. Ніцше, А. Бергсона, С. К'еркегора, творче засвоєння естетичних принципів Ш. Бодлера, П. Верлена, П. Меріме, О. де Бальзака, Ж. Ренара та ін. Це був свіжий погляд не тільки на творчість одного письменника, який із селянського реаліста шляхом осмислення нових фактів, акцентування рис поетики та естетики перетворювався в європейського модерніста, – це був новий погляд на українську літературу загалом, на затінені радянським методом соцреалізму грані українського літературного процесу зламу віків, коли творче середовище творили випускники європейських (Римського, Віденського, Краківського та ін.) університетів (П. Карманський, В. Пачовський, М. Рудницький, В. Стефаник, Марко Черемшина та ін.), які орієнтувалися на кращі здобутки європейського письменства, виводячи українську літературу на ширші європейські обрії.

Щоб оцінити вагомість цих перших здобутків наукової школи професора В. Матвіїшина, потрібно пам'ятати, що вони появились одразу ж після легітимації статусу компаративістики як окремої галузі в Україні. Поки більшість вчених ще не могла зорієнтуватися, в чому її наукові засади і дослідницька специфіка, професор зі своїми учнями розробляли її методологію, активно застосовуючи напрацювання закордонних дослідників, уводячи в науковий обіг нові імена, праці, твори. Не випадково, коли в очільника тернопільської літературознавчої школи професора Р. Гром'яка виник задум створити перший посібник із компаративістики, окрім київських науковців, до нього долучилися і франківці, запропонувавши розділ про французьку компаративістику¹⁰.

З того часу під керівництвом професора Матвіїшина було захищено 20 дисертацій. Вони теж засвідчують різновекторність наукових уподобань наукового керівника: окрім порівняльного літературознавства, це роботи з української літератури, літератури зарубіжних країн, перекладознавства. Кожна з них має свої достоїнства, у кожній більшою чи меншою мірою відлунюють ідеї наукової спільноти Володимира Григоровича, його настанови.

⁹ Девдюк І. В. Англійська література у творчій спадщині Пантелеймона Куліша (Переклади. Критичне сприйняття. Творче засвоєння) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.05 / І. В. Девдюк. – К., 1999. – С. 15.

¹⁰ Матвіїшин В. Французька школа компаративістики: становлення, сучасні проблеми / В. Матвіїшин, І. Девдюк, Н. Яцків // Літературознавча компаративістика : навчальний посібник / за ред. Р. Т. Гром'яка. – Тернопіль : Редакційно-видавничий відділ ТДПУ, 2002. – С. 61–82.

Тут окремої відзнаки заслуговує дисертація Мирослави Медицької «Творчість Станіслава Виспянського та українська література кінця XIX – початку XX століття: рецепція і типологія» та її наукова спадщина, і не лише з огляду на дуже високий науковий рівень її досліджень, а й через певну спорідненість душ Вчителя й достойної Учениці. Вона, опрацювавши надзвичайно велику кількість джерел, архівних матеріалів України та Польщі, на незаперечних фактах представила широке тло взаємодії української та польської культур (літератури, мистецтва, фольклору, філософської думки, етнографії), що черговий раз дало підстави підтвердити високий статус розвитку української традиції на зламі XIX–XX століть. Більше того, аналіз маловідомих документів підтвердив переконання про двосторонній зв'язок цього процесу, про зворотний вплив українського розвитку на європейський.

Дослідниця констатувала роль українського фактору в біографічній сфері й творчості С. Виспянського (зокрема на рівні міфопоетики у так званих галицьких трагедіях). У ширшому контексті – простежила взаємовпливи між «Молодою Польщею», до якої належав С. Виспянський, та «Молодою Музою», яку представляли «адепти галицької модерні» Петро Карманський, Василь Пачовський, Богдан Лепкий, і дійшла висновку, що «такі контактено-генетичні зв'язки... присутньо розширюють наші уявлення не лише про життєпис, а й про художнє світовідчуття і світовідтворення польського автора, поглиблюють процес впливу не тільки Станіслава Виспянського на українське культурно-духовне буття на зламі минулих століть, а й навпаки – української історії, мистецтва, фольклору на його твори чи й взагалі людську особистість»¹¹.

Людська особистість позавала вагомим концептом у підходах Володимира Григоровича не лише в науці, а й у житті; цю форманту він передавав своїм учням, які, аналізуючи генетико-контактні зв'язки, типологічні збіги у творчості письменників, розуміли важливість збереження і виокремлення самотності кожного із них¹², водночас – кристалізацію власної особистості як дослідника, як викладача, як Людини. Таким для усіх нас зберігається світлий образ Мирослави Медицької, яка дуже рано перейшла межу вічності.

Продовженням українсько-польських студій, пошуків відповідей на питання щодо свободи і самовираження особистості, щодо загадок метафізики людського духу, щодо національного самовизначення стала робота Тамари Ткачук «Станіслав Пшибишевський і українська література кінця XIX – початку XX століття: рецепція і типологія». Кризь призму аналізу творчості неординарної постаті у польській культурі та її сприймання в українському просторі Т. Ткачук простежила, як ця рецепція в Україні «оприявила проблемно-тематичний рівень його творів, зокрема перехід від космополітизму до націо-

нальної ідеї, усвідомлення значущості «духу народу»¹³. Залучення широкого контексту (творчості В. Стефаніка, О. Кобилянської, В. Винниченка), маловідомих архівних документів дало змогу довести, що «українські письменники пильно стежили за розвитком світового літературного процесу й ніколи не намагалися самоізолюватися в обмежених рамках провінційного консерватизму і ретроградства. Вони цікавилися наймодернішими тенденціями у світовій літературі... Однак це зовсім не означає, що вітчизняні письменники сліпо наслідували західноєвропейські новації та зразки. В. Стефанік, О. Кобилянська, В. Винниченко вміли гармонійно поєднувати модерні тенденції в розвитку світової літератури з традиціями літератури національної, з особливостями індивідуальних творчих методів, а також із вимогами й потребами, які ставила перед ними та перед їхнім народом історична доба. Тож, можливо, саме завдяки цій здатності до «засвоєння – супротиву» інонаціональних культурних впливів українським письменникам вдалося зберегти не тільки оригінальність і неповторність індивідуальних авторських стилів, але й самотність усієї української літератури»¹⁴.

Ідеї утвердження самотності української літератури, європейського вектору розвитку нашої національної культури, виходу на світовий рівень утверджуються в дослідженнях інших дисертантів – представників Івано-Франківської школи. Зокрема дисертація Оксани Боднар «Генрі Лонгфелло у контексті українсько-американських літературних зв'язків XIX–XX ст.: рецепція, відтворення стилю поета» не лише окреслює, як тривале колоніальне становище українських земель позначалося на розвитку перекладів та сфері рецепції світової класики в Україні, а й вписує українську культуру в широкий світовий контекст. Це дало змогу простежити двосторонній характер взаємин між Г. Лонгфелло та Україною, як і те, яку роль відіграв американський автор у світовій рецепції українства в другій половині XIX ст., наскільки містко в антології «Вірші різних місцевостей» йому вдалося утвердити на американському континенті уявлення про українську словесність, через українські думи та пісні «привернути увагу американської читацької громади до України, її героїчного минулого (період XVI–XIX століть), козацьких ватажків», а також ознайомити «із загальнонаціональними архетипами та пріоритетами, моральними чеснотами, смисловими орієнтирами життя українського народу»¹⁵.

Окрім названих, були дослідження й інших учнів В. Матвіїшина – Г. Петросаняк, В. Левенця, Т. Гаупт, Л. Приймак, Н. Чикирис, І. Думчак, Л. Богачевської, С. Криворучко, І. Спатар, Н. Косило, С. Гоч. Усі вони зводяться до спільного знаменника українського європеїзму як домінанти досліджень цієї наукової школи. Аж до останньої захищеної при житті професора дисертації Євгенія

¹¹ Медицька М. Творчість Станіслава Виспянського та українська література кінця XIX – початку XX століття: рецепція і типологія : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.05 / М. Медицька. – Тернопіль, 2005. – С. 18–19.

¹² Там само. – С. 20.

¹³ Ткачук Т. Станіслав Пшибишевський і українська література кінця XIX – початку XX століття: рецепція і типологія : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.05 / Т. Ткачук. – Тернопіль, 2011. – С. 14.

¹⁴ Там само. – С. 15–16.

¹⁵ Боднар О. Генрі Лонгфелло у контексті українсько-американських літературних зв'язків XIX – XX ст.: рецепція, відтворення стилю поета / О. Боднар. – Тернопіль, 2011. – С. 14.

Лепьохіна «Творчість Валер'яна Підмогильного та Альбера Камю: типологічні аспекти» ця тема проходить червоною ниткою через усі роботи. До речі, ця дисертація є теж дуже показовою і навіть унікальною. Вона чи не найбільше вияскравлює концепцію рівноправного статусу української літератури в контексті світової. Всупереч тому, що (як уже говорилося) більшість компаративістів шукають зустрічні течії і хочуть пояснити, ніби українська література потрапляє в ці зустрічні течії та їх адаптує, автор цієї роботи показує, що в нашій традиції були самобутні постаті і феномени, які не «шукали» зустрічних течій, не переймали європейський досвід, а насправді випереджували європейські тенденції. Знаково, що ця робота захищалася в рік, який був проголошений роком Сандармоху. Якщо б дослідити творчість усіх письменників, розстріляних разом із В. Підмогильним з нагоди двадцятої річниці революції (а серед них Микола Зеров, Микола Куліш, Лесь Курбас, Мирослав Ірчан, Марко Вороний, Антін Крушельницький з двома синами та багато інших), то можна було б побачити, що всі вони більшою чи меншою мірою випереджували європейські тенденції в художньому, філософському, ідейному мисленні. Вивчаючи ці моменти, пов'язані з їхньою творчістю й особистою долею, принаймні маємо для себе якесь логічне пояснення, чому досі в українській літературі немає Нобелівської премії. Євгеній Лепьохін у своїй дисертації демонструє, що Валер'ян Підмогильний був розстріляний за ті ідеї, за які рівно двадцять років потому – 1957 р. – дали Нобелівську премію Альберу Камю. І подібних прикладів в історії нашої літератури чимало.

У цьому ряді варто згадати ще й про нещодавно захищену в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича роботу Алли Хоптяр «Перекладацька діяльність Бориса Грінченка та її роль в українському літературному процесі кінця XIX – початку XX ст.», керівником якої був професор В. Матвіїшин. Лише один день не дожив Володимир Григорович до призначеного попереднього обговорення на кафедрі; на жаль, не зміг розділити й успіху дисертантки на остаточному захисті, однак його дух витав у залі засідань спецради, про нього говорили опоненти, колеги, всі, хто знав при житті. Задекларована за шифром «українська література», ця робота утвердила формат досліджень тієї школи, в межах якої вона виконувалася: розгляд жодного феномена, жодної постаті українського національного письменства неповний і нелегітимний без урахувань широких літературних і позалітературних контекстів.

Володимир Григорович давав настанову своїм учням не шукати легких шляхів у науці, тому більшість захищених під його керівництвом дисертацій ґрунтуються на малодоступних матеріалах, архівних даних, оприсутнюють в українському науковому просторі раніше незнані факти. Однак своєю ретельністю Алла Хоптяр, мабуть, перевершила своїх попередників, адже опрацювала 89 архівних справ у різних куточках України, віднайшла величезні пласти раніше невідомих перекладів Б. Грінченка з різних національних літератур, прописала зв'язок його спадщини із витоками романтичної поезії Й. Гете, Г. Гайне, Дж. Байрона, Дж. Леопарді, традиціями від класичної драми (Г. Е. Лессінга, Ж.-Б. Мольєра, Й.-Ф. Шиллера та ін.) до натуралістичної й соціальної драми Г. Гауптмана, Г. Ібсена, А. Шніцлера та ін. Окреслюючи європейський контекст

ідейно-історичних шукань та оновлення українського письменства зламу віків, дослідниця, з одного боку, звертає особливу увагу на роль української літератури як «впливаючої» в слов'янських літературних взаємозв'язках, а з іншого – звертається до осмислення крізь призму міжнаціональних взаємодій таких складних феноменів, як мовотворчість, літературотворчість і націєтворчість, навіть у такому широкому дискурсі, як вплив перекладів з інших національних мов на розвиток культури, літератури і культурно-історичного дискурсу в цілому.

Вищеокреслені факти здобутків молодих учених залишають місце для оптимізму: розпочата Вчителем справа осмислення європеїзації української літератури продовжується в напрацюваннях його учнів, у дисертаціях, захищених під керівництвом Іванни Девдюк та Наталії Яцків, які від свого наставника перейняли естафету задля продовження спільної справи і збереження передання поколінь. Подальша доля наукової школи професора Матвіїшина в їхніх руках. Подальша доля українського літературознавства – в руках усіх нас, колег і друзів Володимира Григоровича, які були і залишаються його однодумцями, співпрацівниками у справі розвою державницького статусу української літератури та європеїзації вітчизняної науки про літературу.

Зоряна Лановик, Мар'яна Лановик (м. Тернопіль)

Монографії

1989

1. **Матвіїшин В. Г.** Українсько-французькі літературні зв'язки XIX – початку XX ст. : монографія / Володимир Григорович Матвіїшин ; рец. В. А. Моторний, М. В. Теплинський. – Львів : Вид-во при Львівському державному університеті, видавничого об'єднання «Вища школа», 1989. – 166 с.

Зміст монографії:

Вступ. – С. 3–8.

Розділ I. З історії сприйняття французької літератури на Україні.

Література Франції у генезисі українського перекладознавства. – С. 9–17.

Французька п'єса на українській сцені. – С. 17–27.

Французька література в оцінці Т. Г. Шевченка. – С. 27–41.

Розділ II. Революційно-демократична поезія Франції в українських перекладах і критиці.

Літературна доля пісень П.-Ж. Беранже на Україні. – С. 42–50.

Українські інтерпретації творів В. Гюго. – С. 50–91.

Розділ III. Французький критичний реалізм і українська література на межі двох епох.

Проза Г. Флобера в перекладацькій та критичній діяльності І. Франка. – С. 92–103.

Сприйняття українськими читачами творчої спадщини Еркмана-Шатріяна, Жюля і Едмонта Гонкурів, А. Доде. – С. 103–118.

Е. Золя в перекладах і критиці на Україні. – С. 118–156.

Висновки. – С. 157–161.

Іменний покажчик. – С. 162–165.

Відгуки: Полек В. Творчий успіх науковця / В. Полек // Радянський педагог. – Івано-Франківськ, 1989. – 19 вересня. – С. 3 ; *Полек В.* Унікальний матеріал / В. Полек // Комсомольський прапор. – Івано-Франківськ, 1989. – 12 грудня. – С. 3 ; *Полек В.* Французька література на Україні / В. Полек // Слово і час. – К., 1990. – № 10. – С. 87–89.

2009

2. **Матвіїшин В. Г.** Український літературний європеїзм : монографія / Володимир Григорович Матвіїшин. – К. : Видавничий центр «Академія», 2009. – 264 с.

Зміст монографії:

1. *Витоки інонаціонального буття зарубіжних літератур в Україні.* – С. 3–15.

2. *Рецептивна естетика в історико-типологічних контекстах.*

«Енеїда» Івана Котляревського як епохальне явище в зародженні українського перекладу. – С. 16–22.

Європейське мистецтво у творчій рецепції Тараса Шевченка. – С. 22–36.

Адам Міцкевич і літературний процес в Україні. – С. 36–46.

Діяльність Павліна Свенцицького в контексті українсько-польських міжлітературних взаємин. – С. 46–53.

Зарубіжна література у критичному трактуванні Івана Нечужа-Левицького. – С. 53–61.

Василь Стефаник і новаторські пошуки західноєвропейських письменників. – С. 61–71.

Західноєвропейська мала проза в новелістичному мисленні Марка Черемшини. – С. 71–85.

Науковий реалізм Альфонса Доде в критичному осмисленні Івана Франка. – С. 85–94.

Поетика натуралізму в критичній рецепції Івана Франка. – С. 94–111.

Петро Гулак-Артемівський – зачинатель українського художнього перекладу. – С. 111–119.

Польська література у транслятологічній проекції Миколи Зерова. – С. 119–128.

Михайло Драгоманов і європеїзація літературного процесу в Галичині 70–90-х років XIX ст. – С. 128–136.

Творчість Ольги Кобилянської у європейському літературному контексті. – С. 136–143.

Англійський бард Джордж-Ноел-Гордон Байрон в українській проекції. – С. 143–148.

Світова література у перекладацькій, критичній і художній діяльності Івана Франка. – С. 148–165.

3. *Інонаціональне буття художнього тексту.*

Французька література й українське суспільно-політичне життя наприкінці XIX – на початку XX ст. – С. 166–177.

Слов'янські та козакофільські мотиви у творчій спадщині Проспера Меріме. – С. 177–185.

Гетьман Іван Мазепа – романтичний герой у західноєвропейському письменстві. – С. 186–198.

Українські шляхи Оноре де Бальзака. – С. 198–205.

Естетичні концепції Жана-Жака Руссо у художніх модифікаціях українських духовних діячів. – С. 205–212.

Морально-етична проблематика творчості Віктора Гюго та її сприйняття в Україні. – С. 212–219.

Відтворення ефонічної домінанти першотвору в перекладах українською. – С. 219–223.

Йозеф-Вацлав Фріч як захисник українства. – С. 223–228.

Естетична функція ритму в перекладах зарубіжної художньої прози. – С. 228–233.

«Гірка правда» Гі де Мопассана і розвиток психологічної прози в Україні. – С. 233–239.

«Мужицька смерть» Леся Мартовича і Емілія Золя. – С. 240–244.

Науково-публіцистична діяльність Ілька Боршака у Франції. – С. 244–253.

В Україні його вважали «найліпшим французом». – С. 253–259.

Відгуки: Голод Р. Український європеїзм Володимира Матвіїшина / Р. Голод // Вісник Прикарпатського університету. Філологія. – Вип. 23–24. – Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпатського національного університету, 2009–2010. – С. 359 ; *Гром'як Р.* Щедрий ужинок Володимира Матвіїшина / Р. Гром'як // Вісник Прикарпатського університету. Філологія. – Вип. 23–24. – Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпатського національного університету, 2009–2010. – С. 359–360.

Підручники та навчальні посібники

1969

1. *Матвишин В. Г.* Le français médical : пособие по французскому языку для медицинских вузов / В. Г. Матвишин. – М. : Высш. шк., 1969. – 254 с.
Відгуки: Домбровский О. Корисний підручник / О. Домбровский // Іноземна філологія. – Львів, 1971. – Вип. 25. – С. 158–159.

1978

2. *Матвишин В. Г.* Учебник французского языка для медицинских вузов / В. Г. Матвишин. – М. : Высш. шк., 1978. – 356 с.

1984

3. *Матвишин В. Г.* Веди урок на иностранном языке : книга для учителя / В. В. Фишук, В. Г. Матвишин, С. П. Гандзюк. – М. : Просвещение, 1984. – 128 с.
4. *Матвишин В. Г.* Учебник французского языка для медицинских вузов / В. Г. Матвишин. – 2-е изд., перераб. – М. : Высш. шк., 1984. – 344 с.

1985

5. *Матвишин В. Г.* Французский язык как вторая специальность : учеб. пособие для институтов и факультетов иностранных языков / В. Г. Матвишин. – М. : Высш. шк., 1985. – 272 с.

1990

6. *Матвійшин В. Г.* Веди урок іноземною мовою : книжка для вчителя / В. Г. Матвійшин, В. В. Фішук, С. П. Гандзюк. – К. : Радянська школа, 1990. – 118 с.
7. *Матвійшин В. Г.* Тренувальні вправи та контрольні завдання з англійської мови для студентів I–II курсів немовних вузів факультетів заочної форми навчання / В. Г. Матвійшин, Т. Д. Воронова, Т. М. Шевченко, І. І. Штерн. – Івано-Франківськ, 1990. – 48 с.

1991

8. *Матвійшин В. Г.* Українсько-англійський розмовник / В. Г. Матвійшин, І. І. Штерн. – К. : Край, 1991. – 208 с.

1992

9. *Матвійшин В. Г.* Le Français Médical. Французька мова : підручник для студентів медичних вузів / В. Г. Матвійшин. – К. : Вища шк., 1992. – 328 с.

1997

10. *Матвійшин В. Г.* Веди урок французькою мовою : посібник для вчителя / В. Г. Матвійшин. – К. : Освіта, 1997. – 78 с.

1999

11. *Матвишин В. Г.* Бизнес-курс французского языка / В. Г. Матвишин, В. П. Ховхун ; под общей ред. профессора В. Г. Матвишина. – К. : Логос, 1999. – 384 с. – [Перевидання. – К. : Логос. – 2004; 2010].

2001

12. *Матвійшин В. Г.* Французька мова як друга спеціальність : підручник для студентів факультетів іноземних мов університетів / В. Г. Матвійшин. – Івано-Франківськ : Гостинець, 2001. – 302 с. – [Перевидання. – Івано-Франківськ : Гостинець, 2005 ; 2009].

2007

13. *Матвишин В. Г.* Французский язык для студентов медицинских вузов : учебник / В. Г. Матвишин. – Изд. третье, перераб. – М. : Высш. шк., 2007. – 407 с.

2009

14. Фішук В. В. Веди урок іноземною мовою: книжка для вчителя / В. В. Фішук, В. Г. Матвійшин, С. П. Гандзюк. – Івано-Франківськ : Вид. Третяк І. Я., 2009. – 128 с.

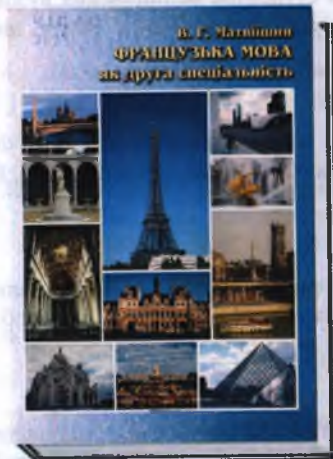
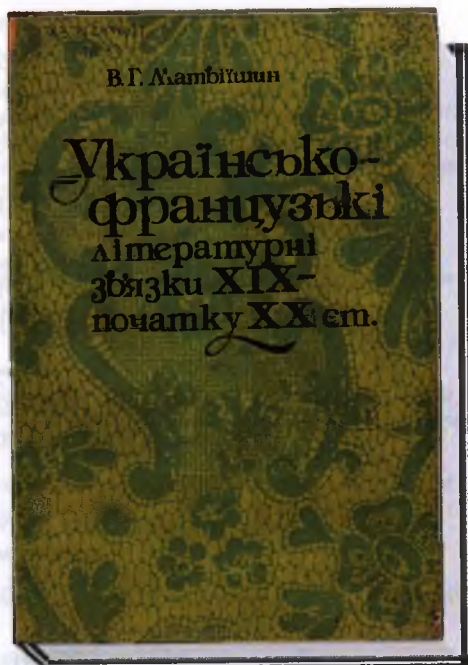
2010

15. *Матвійшин В. Г.* Французька мова : підручник для студ. вищих медичних навч. закладів / Володимир Григорович Матвійшин. – 3-ге вид., перероб. і доповн. – К. : Вища школа, 2010. – 312 с.

2011

16. *Матвійшин В. Г.* Французька мова як друга після англійської : підручник для студентів університетів і факультетів іноземних мов / В. Г. Матвійшин ; Рекомендовано Міністерством освіти і науки України. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2011. – 352 с.

Наукові публікації

1962

1. *Матвіїшин В. Г.* З любов'ю до знедолених (28 червня минає 250 років з дня народження Ж.-Ж. Руссо) / В. Г. Матвіїшин // Комсомольський прапор. – Івано-Франківськ, 1962. – 25 червня. – С. 4.
2. *Матвіїшин В. Г.* Справа великої ваги / В. Г. Матвіїшин // Прикарпатська правда. – Івано-Франківськ, 1962. – 17 лютого. – С. 2.
3. *Матвіїшин В. Г.* Три проценти, а то й менше... / В. Г. Матвіїшин // Прикарпатська правда. – Івано-Франківськ, 1962. – 9 червня. – С. 3.
4. *Matviichyne V.* A propos deo possibles de s'instruire = Про можливості вчителя / V. Matviichyne // Nouvelles de Moskov. – 1962. – 23.03.

1963

5. *Матвіїшин В.* Рідна земля, рідні люди / В. Матвіїшин, С. Троян // Прикарпатська правда. – Івано-Франківськ, 1963. – 24 лютого. – С. 4.

1964

6. *Матвіїшин В.* Буремні дні бійця : М. М. Прокопів / В. Матвіїшин, С. Троян // Прикарпатська правда. – 1964. – 9 червня.
7. *Матвіїшин В.* Легендарний макі / В. Матвіїшин, О. Троян // Прикарпатська правда. – Івано-Франківськ, 1964. – 9 травня. – С. 4.
8. *Matwiiszyn W.* Przyjacielu, gdzie jesteś? / W. Matwiiszyn // Przegląd. – Warszawa, 1964. – № 1014. – С. 4.

1965

9. *Матвіїшин В. Г.* Еміль Золя і наші земляки / В. Г. Матвіїшин // Прикарпатська правда. – Івано-Франківськ, 1965. – 2 квітня. – С. 3.
10. *Матвіїшин В. Г.* Телеграма І. Франка з приводу смерті Золя / В. Г. Матвіїшин // Радянське літературознавство. – К., 1965. – № 6. – С. 86.
11. *Матвіїшин В. Г.* Щира розповідь про дружбу / В. Г. Матвіїшин // Всесвіт. – К., 1965. – № 6. – С. 87–88.

1966

12. *Матвіїшин В. Г.* Еміль Золя на Україні / В. Г. Матвіїшин // Всесвіт. – К., 1966. – № 11. – С. 89.

1967

13. *Matviichyn V.* Emile Zola en Ukraine / V. Matviichyn // Cahiers naturalistes. – Paris, 1967. – № 33. – Р. 68–72.
Рец. : Полек В. Еміль Золя і Україна / В. Полек // Літературна Україна. – К., 1968. – 2 квітня. – С. 4.

1968

14. *Матвіїшин В. Г.* «Обширне знання життя народного...» (І. Франко про Золя) / В. Г. Матвіїшин // Радянське літературознавство. – К., 1968. – № 9. – С. 49–51.

1969

15. *Матвіїшин В. Г.* В. І. Ленін про Е. Золя / В. Г. Матвіїшин // Всесвіт. – К., 1969. – № 4. – С. 33.
16. *Матвіїшин В. Г.* І. Франко про Е. Золя (3 маловідомих матеріалів) / В. Г. Матвіїшин // Вітчизна. – К., 1969. – № 5. – С. 215–216.

1970

17. *Матвіїшин В. Г.* Еміль Золя на сторінках чернівецької газети «Буковина» / В. Г. Матвіїшин // Радянське літературознавство. – К., 1970. – № 2. – С. 79–82.
18. *Матвіїшин В. Г.* «Жерміналь» Е. Золя в українських перекладах / В. Г. Матвіїшин // Іноземна філологія. – Львів, 1970. – Вип. 22. – С. 164–170.

1971

19. *Матвіїшин В. Г.* Василь Стефаник і французьке письменство / В. Г. Матвіїшин // Всесвіт. – К., 1971. – № 5. – С. 58–59.

1972

20. *Матвіїшин В. Г.* Е. Золя в польсько-українських літературних взаєминах / В. Г. Матвіїшин // Українське літературознавство. Іван Франко : статті і матеріали. – Львів, 1972. – Вип. 17. – С. 52–58.

1975

21. *Матвіїшин В. Г.* Василь Стефаник французькою мовою / В. Г. Матвіїшин // Всесвіт. – К., 1975. – № 5. – С. 173.
22. *Матвіїшин В. Г.* Новела Е. Золя «Безробіття» в перекладах на Україні / В. Г. Матвіїшин // Іноземна філологія. – Львів, 1975. – Вип. 37. – С. 109–114.

1976

23. *Матвіїшин В. Г.* Словесникам – дві спеціальності / В. Г. Матвіїшин // Радянська освіта. – К., 1976. – 31 квітня. – С. 2.

1977

24. *Матвіїшин В. Г.* Гнат Хоткевич – перекладач / В. Г. Матвіїшин, А. Ф. Мельничук // Жовтень. – Львів, 1977. – № 12. – С. 139–140.

1978

25. *Матвіїшин В. Г.* Вони вивчають російську : розмова з В. Г. Матвіїшином / вів Й. Перкатюк // Радянська освіта. – 1978. – 4 травня.
26. *Матвіїшин В. Г.* «Пастка» Еміля Золя в оцінці Івана Франка / В. Г. Матвіїшин // Українське літературознавство. – Львів, 1978. – Вип. 30. – С. 59–64.
27. *Матвіїшин В. Г.* Про водіїв, пішоходів і ввічливість / В. Г. Матвіїшин // Прикарпатська правда. – 1980. – 22 березня.

1980

28. *Матвійшин В. Г.* Естетична функція ритму в перекладах художньої прози / В. Г. Матвійшин // Теорія і практика перекладу : Респ. міжвід. наук зб. – К., 1980. – Вип. 4. – С. 63–68.
29. *Матвійшин В. Г.* Перші переклади з Беранже на Україні / В. Г. Матвійшин // Всесвіт. – 1980. – № 9. – С. 182–183.
30. *Матвійшин В.* Ми – інтернаціоналісти / В. Матвійшин // Комсомольський прапор. – 1980. – 15 травня.

1981

31. *Матвійшин В. Г.* Іван Франко і антирелігійні твори Еміля Золя / В. Г. Матвійшин // Українське літературознавство : Респ. міжвід. наук. зб. Іван Франко : статті і матеріали. – Львів, 1981. – Вип. 36. – С. 34–39.
32. *Матвійшин В. Г.* «Роман этот чрезвычайно современен...» (Итальянская пресса о романе Н. Г. Чернышевского «Что делать» / В. Г. Матвійшин, М. В. Теплинский // Русская литература. – Л. : Наука, 1981. – № 6. – С. 170–171.

1982

33. *Матвійшин В. Г.* Дорогі для нас місця : [інтерв'ю про перебування в Англії декана факультету іноземних мов Івано-Франківського педінституту В. Г. Матвійшина] / вів Й. Перкатюк // Прикарпатська правда. – 1982. – 21 квітня.

1985

34. *Матвійшин В. Г.* Іван Франко і Гюстав Флобер / В. Г. Матвійшин // Українське літературознавство : Республ. міжвід. наук. зб. : Іван Франко : статті та матеріали. – Львів, 1985. – Вип. 44. – С. 17–24.

1988

35. *Матвійшин В. Г.* Англійський бард і Україна (22 січня минає 200 років з дня народження Д.-Г. Байрона) / В. Г. Матвійшин // Всесвіт. – 1988. – № 1. – С. 148–149.
36. *Матвійшин В. Г.* Базен Ерве / В. Г. Матвійшин // Українська Літературна Енциклопедія : в 5 т. – К. : УРЕ, 1988. – Т. I. – С. 111–112.
37. *Матвійшин В. Г.* Бальзак О. / В. Г. Матвійшин, О. Д. Міхільов // Українська Літературна Енциклопедія : в 5 т. – К. : УРЕ, 1988. – Т. I. – С. 121–122.
38. *Матвійшин В. Г.* Беранже П.-Ж. / В. Г. Матвійшин, О. Д. Міхільов // Українська Літературна Енциклопедія : в 5 т. – К. : УРЕ, 1988. – Т. I. – С. 150.
39. *Матвійшин В. Г.* Вольтер Ф. / В. Г. Матвійшин, О. Д. Міхільов // Українська Літературна Енциклопедія : в 5 т. – К. : УРЕ, 1988. – Т. I. – С. 353–354.
40. *Матвійшин В. Г.* Гюго В. / В. Г. Матвійшин // Українська Літературна Енциклопедія : в 5 т. – К. : УРЕ, 1988. – Т. I. – С. 529.
41. *Матвійшин В. Г.* На стежці народного і національного. [І. С. Нечуй-Левицький як критик] / В. Г. Матвійшин // Вітчизна. – 1988. – № 11. – С. 176–178.

42. *Matviichyn V.* Byron in Ukraine (In commemoration of the bicentennial of the birth of George Gordon Byron) / V. Matviichyn // Ukraine. – Kyiv, 1988. – № 1. – С. 39.

1990

43. *Матвійшин В. Г.* Доде Альфонс / В. Г. Матвійшин // Українська Літературна Енциклопедія : в 5 т. – К. : УРЕ, 1990. – Т. 2. – С. 84.
44. *Матвійшин В. Г.* Еркман-Шатріан / В. Г. Матвійшин // Українська Літературна Енциклопедія : в 5 т. – К. : УРЕ, 1990. – Т. 2. – С. 161.
45. *Матвійшин В. Г.* Новелістика В. Стефаника в українсько-французьких літературних взаєминах / В. Г. Матвійшин // Стефаниківські читання. – Івано-Франківськ, 1990. – Вип. 1. – С. 55–60.
46. *Матвійшин В. Г.* Переклади Марка Черемшини з французької / В. Г. Матвійшин // Українське літературознавство. – Львів, 1990. – Вип. 55. – С. 31–37.

1992

47. *Матвійшин В. Г.* Образ гетьмана Івана Мазепи у західно-європейській літературі XIX ст. / В. Г. Матвійшин // 500-річчя українського козацтва і Галичина : матеріали міжвуз. наук.-теорет. конф. – Івано-Франківськ, 1992. – С. 109–110.

1995

48. *Матвійшин В. Г.* Ламартін Альфонс / В. Г. Матвійшин // Українська Літературна Енциклопедія : в 5 т. – К. : УРЕ, 1995. – Т. 3. – С. 129.
49. *Матвійшин В. Г.* Ларошфуко Франсуа / В. Г. Матвійшин // Українська Літературна Енциклопедія : в 5 т. – К. : УРЕ, 1995. – Т. 3. – С. 133
50. *Матвійшин В. Г.* Лафонтен Жан / В. Г. Матвійшин // Українська Літературна Енциклопедія : в 5 т. – К. : УРЕ, 1995. – Т. 3. – С. 138
51. *Матвійшин В. Г.* Лесаж Ален / В. Г. Матвійшин // Українська Літературна Енциклопедія : в 5 т. – К. : УРЕ, 1995. – Т. 3. – С. 166.
52. *Матвійшин В. Г.* Лоті П'єр / В. Г. Матвійшин // Українська Літературна Енциклопедія : в 5 т. – К. : УРЕ, 1995. – Т. 3. – С. 230.
53. *Матвійшин В. Г.* Новелістика Гі де Мопассана у контексті українсько-французьких літературних зв'язків / В. Г. Матвійшин // Вісник Прикарпатського університету. Філологія. – Івано-Франківськ : Плай, 1995. – Вип. 1. – С. 97–105.
54. *Матвійшин В. Г.* Українсько-французькі зарубіжні зв'язки у курсі «Зарубіжна література» в українській національній школі / В. Г. Матвійшин // Науково-методичний вісник. – Івано-Франківськ, 1995. – № 1. – С. 20–25.

1996

55. *Матвійшин В. Г.* Генеза перекладу та його роль у становленні української духовності / В. Г. Матвійшин // Обрії. – Івано-Франківськ, 1996. – № 1(3). – С. 30–32.

56. *Матвійшин В. Г.* Історична повість «Богдан Хмельницький» Проспера Меріме як джерело українознавства / В. Г. Матвійшин // Джерела : науково-методичний вісник. – Івано-Франківськ, 1996. – С. 26–33.
57. *Матвійшин В. Г.* Політична філософія Михайла Драгоманова / В. Г. Матвійшин, І. П. Макаровський // Михайло Драгоманов: Доба та ідеї : матеріали Всеукр. наук. конф., присвяченої 100-річчю від дня смерті письменника. – Івано-Франківськ, 1996. – С. 9–21.
58. *Матвійшин В. Г.* Рецепція західноєвропейської літератури та мистецтва / В. Г. Матвійшин // Василь Стефаник – художник слова / Прикарпатський ун-т ; [редкол. : В. В. Грещук, В. І. Кононенко, С. І. Хороб]. – Івано-Франківськ : Плай, 1996. – С. 201–209.
59. *Матвійшин В. Г.* Творчість О. Кобилянської у контексті українсько-французьких літературних зв'язків / В. Г. Матвійшин // Питання літературознавства. – Чернівці, 1996. – Вип. 3(60) : Слов'янські літератури. – С. 71–77.

1997

60. *Матвійшин В. Г.* Михайло Драгоманов і європеїзація літературного процесу в Галичині 70–90-х рр. ХІХ ст. / В. Г. Матвійшин // Галичина. – Івано-Франківськ, 1997. – № 1. – С. 118–125.
61. *Матвійшин В. Г.* Образ гетьмана України Івана Мазепи у західноєвропейському красному письменстві / В. Г. Матвійшин // Обрії. – Івано-Франківськ, 1997. – № 1(4). – С. 32–38 ; № 2(5). – С. 34–38.

1998

62. *Матвійшин В. Г.* Володимир Матвійшин «Я був перекладачем у Шарля де Голя» : [розмова із зав. каф. світової літ-ри В. Матвійшиним / вів І. Костюк] // Експрес. – 1998. – 16–24 жовтня. – С. 15.
63. *Матвійшин В. Г.* Поетика французького натуралізму в літературно-критичній рецепції І. Франка / В. Г. Матвійшин // Іван Франко – письменник, мислитель, громадянин : матеріали Міжнар. конф., (Львів, 25–27 вересня 1996 р.). – Львів, 1998. – С. 334–340.
64. *Матвійшин В. Г.* Романтизм як літературний напрям ХІХ століття / В. Г. Матвійшин // Вертикаль. – Івано-Франківськ, 1998. – № 2(6). – С. 3–6.
65. *Матвійшин В. Г.* Українське питання у творчій спадщині Миколи Костомарова / В. Г. Матвійшин // Обрії. – Івано-Франківськ, 1998. – № 1(6). – С. 46–49.

1999

66. *Матвійшин В.* Краса і добро в інтерпретації Т. Г. Шевченка / В. Матвійшин, І. Макаровський, Н. Будуйкевич // Тарас Шевченко і народ : зб. наук. праць. – Івано-Франківськ, 1999. – Вип. 7. – С. 71–80.
67. *Матвійшин В. Г.* Морально-етична проблематика творчої спадщини Віктора Гюго та її рецепція в Україні / В. Г. Матвійшин // Вісник Прикарпатського університету. Філологія. – 1999. – Вип. III. – С. 3–13.

68. *Матвійшин В. Г.* «Найбільший поет польської нації...» (І. Франко про А. Міцкевича). До 200-річчя від дня народження Адама Міцкевича / В. Г. Матвійшин // Обрії. – Івано-Франківськ, 1999. – № 1(8). – С. 61–68.
69. *Матвійшин В. Г.* Рецепція в Україні виступів Е. Золя у «справі Дрейфуса» / В. Г. Матвійшин // Література. Літературознавство. Життя : зб. наук. праць й матеріалів на пошану докт. філол. наук, проф. М. В. Теплінського / відпов. ред. І. В. Козлик. – Івано-Франківськ : Плай ; ТзОВ «Поліскан», 1999. – С. 242–252.

2000

70. *Матвійшин В. Г.* «Майже півстоліття...» / В. Г. Матвійшин // Олексій Чичерін : біобібліографічний покажчик : До 100-річчя від дня народження / укладач Л. Панів ; наук. ред. та автор передм. д-р філол. наук Н. Копистянська. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2000. – С. 157–158.
71. *Матвійшин В. Г.* Міжнародні культурні взаємини / В. Г. Матвійшин // Мій рідний край – Прикарпаття / відпов. ред. В. І. Кононенко. – Івано-Франківськ : Плай, 2000. – С. 296–302.
72. *Матвійшин В. Г.* Розбурхав провінційну рутину / В. Г. Матвійшин // Ректор Олександр Устенко: Його слово. Слово про нього. – Тернопіль : Економічна думка, 2000. – С. 266–269.
73. *Матвійшин В. Г.* Українські інтерпретації стилістично-естетичних особливостей поеми В. Гюго «Мазепа» / В. Г. Матвійшин // Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського державного лінгвістичного університету (Лінквопак–VIII). Філологія, педагогіка і психологія в антропоцентричних парадигмах. – К. : Видавничий центр КДЛУ, 2000. – Вип. 3 В. – С. 472–474.

2001

74. *Матвійшин В. Г.* Евфонічна домінанта першотвору та її відтворення в українських інтерпретаціях (на матеріалі «Осінньої пісні» Поля Верлена) / В. Г. Матвійшин // Мовні і концептуальні картини світу : зб. наук. праць. Мови, культури та переклад у контексті європейського співробітництва. – К., 2001. – С. 268–273.
75. *Матвійшин В. Г.* Європейське мистецтво у творчій рецепції Тараса Шевченка / В. Г. Матвійшин // Перевал. – Івано-Франківськ, 2001. – № 1–2. – С. 100–118.
76. *Матвійшин В. Г.* Слов'янські та козакофільські мотиви у творчій спадщині Проспера Меріме / В. Г. Матвійшин // Обрії. – Івано-Франківськ, 2001. – № 2(13). – С. 60–67.

2002

77. *Матвійшин В. Г.* Відтворення евфонії (на матеріалі перекладів «Осінньої пісні» П. Верлена) / В. Г. Матвійшин // Урок української. – 2002. – № 4. – С. 59–60.
78. *Матвійшин В. Г.* Європейське мистецтво у творчій спадщині Тараса Шевченка / В. Г. Матвійшин // Шевченко, Франко, Стефаник. – Івано-Франківськ : Плай, 2002. – С. 27–52.

79. *Матвійшин В. Г.* «Мужицька смерть» Леся Мартовича та Еміля Золя: типологічне зіставлення / В. Г. Матвійшин // Сівач духовності : збірник спогадів, статей і матеріалів, присвячений професору Володимирові Полеку. – Івано-Франківськ : Плай, 2002. – С. 174–180.
80. *Матвійшин В. Г.* Оноре де Бальзак і Україна / В. Г. Матвійшин // Обрії. – Івано-Франківськ, 2002. – № 2(15). – С. 27–52.
81. *Матвійшин В. Г.* Французька школа компаративістики: становлення, сучасні проблеми / В. Г. Матвійшин, І. В. Девдюк, Н. Я. Яцків // Літературознавча компаративістика : навчальний посібник / ред. Р. Т. Гром'як. – Тернопіль : Редакційно-видавничий відділ ТДПУ, 2002. – С. 61–82.

2003

82. *Матвійшин В. Г.* Біля витоків українського перекладу від «перелицьованої Енеїди» І. Котляревського сучасної адекватної інтерпретації літературного твору / В. Г. Матвійшин // Вісник Прикарпатського університету. Філологія. – Івано-Франківськ : Плай, 2003. – Вип. VIII. – С. 125–130.
83. *Матвійшин В.* Петро Гулак-Артемівський – зачинатель українського художнього перекладу / В. Матвійшин // Українознавчі студії : наук.-теорет. журнал / гол. ред. В. Грещук. – Івано-Франківськ, 2003. – Вип. 4–5. – С. 102–111.
84. *Матвійшин В. Г.* Світове красне письменство у педагогічній діяльності Х. Д. Алчевської / В. Г. Матвійшин // Українська педагогіка на межі тисячоліть : матеріали педагогічних читань на пошану члена-кореспондента АПН України, доктора педагогічних наук, професора Прикарпатського університету ім. В. Стефаника Богдана Михайловича Ступарика. – Івано-Франківськ, 2003. – С. 121–124.

2004

85. *Матвійшин В. Г.* Зарубіжна література в перекладах українських письменників XIX–XX століття / В. Г. Матвійшин // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 2004. – № 3. – С. 2–10.
86. *Матвійшин В. Г.* Зарубіжна література у критичній рецепції Івана Нечуя-Левицького / В. Г. Матвійшин // Література. Фольклор. Проблеми поетики : зб. наук. праць / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Інститут філології. – К. : Твім інтер, 2004. – Вип. 17. – С. 81–90.

2005

87. *Матвійшин В. Г.* Польська література у перекладацькій спадщині Миколи Зерова / В. Г. Матвійшин // Studia Ucrainica. Варшавські українознавчі записки. Польсько-українські зустрічі / за ред. Стефана Козака ; Кафедра україністики Варшавського ун-ту. – Варшава, 2005. – № 19–20. – С. 240–252.
88. *Матвійшин В. Г.* Українська мова – найважливіший чинник національної духовності та соборності держави (на матеріалах української та зарубіжної літератур) / В. Г. Матвійшин // Україна соборна : зб. наук. статей. – К. : Ін-

історії України НАН України, 2005. – Вип. 2, ч II : Соціокультурні, етноконфесійні та демографічні проблеми формування української нації. – С. 59–64.

89. *Матвійшин В. Г.* Філософсько-естетичні концепції Жан-Жака Руссо у творчому сприйнятті українських духовних діячів / В. Г. Матвійшин // Вісник Прикарпатського університету. Філологія. – Івано-Франківськ, 2005. – Вип. IX–X. – С. 263–272.

2006

90. *Матвійшин В. Г.* Берестейська битва 1651 року в оцінці французьких мемуаристів П'єра-Жана Шевальє, Жана-Бенуа Шерера та письменника Проспера Меріме / В. Г. Матвійшин // Історико-культурна спадщина Прикарпаття : науковий збірник на пошану Петра Арсенича, з нагоди його 70-річчя та 44-річчя історико-красознавчої діяльності. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2006. – С. 430–437.
91. *Матвійшин В. Г.* Виконав французьку частину у словнику : Бойко В. С. Словник-довідник з нафти і газу. Тлумачно-термінологічний словник-довідник з нафти і газу (п'ятимовний українсько-російсько-англійсько-французько-німецький) / В. С. Бойко, Р. В. Бойко. – К. : Міжнародна економічна фундація, 2004. – Т. 1 : А–К. – 79,9 друк. арк. ; Т. II : Л–Я. – 2006. – 108,5 друк. арк.
92. *Матвійшин В. Г.* Західноєвропейська мала проза у творчій рецепції Марка Черемшини / В. Г. Матвійшин // «Покутська трійця» в загальноукраїнському літературному процесі кінця XIX – початку XX століття : зб. наук. праць. – Івано-Франківськ, 2006. – С. 360–369.
93. *Матвійшин В. Г.* Інтерпретаторська діяльність Павлина Свенціцького в контексті українсько-польських міжлітературних взаємин: мультикультуральний аспект / В. Г. Матвійшин // Studia Ucrainica. Варшавські українознавчі записки. Польсько-українські зустрічі / за ред. Стефана Козака ; Кафедра україністики Варшавського ун-ту. – Варшава, 2006. – № 21–22. – С. 195–202.
94. *Матвійшин В. Г.* Світова література у перекладацькій та творчій діяльності Івана Франка / В. Г. Матвійшин // Зарубіжна література. – К., 2006. – № 5. – С. 2–10.

2007

95. *Матвійшин В. Г.* Бомарше, що сміється: від драми до комедії (до 275-річчя з дня народження) / В. Г. Матвійшин // Вісник Прикарпатського університету. Філологія (літературознавство). – Івано-Франківськ, 2007. – Вип. XIII–XIV. – С. 127–136.
96. *Матвійшин В.* Зарубіжна література й естетика у творчій рецепції Тараса Шевченка / В. Матвійшин // Зарубіжна література в школах України. – 2007. – № 12. – С. 2–9.
97. *Матвійшин В. Г.* Іван Франко і поетика натуралізму в контексті українсько-польських літературних взаємин XIX століття / В. Г. Матвійшин // Studia Ucrainica. Україна. Тексти і контексти. Книга на пошану Професора

Стефана Козака з нагоди його ювілею сімдесятиліття / Кафедра україністики Варшавського ун-ту. – Варшава, 2007. – С. 349–361.

98. **Матвійшин В. Г.** Французька література у суспільно-політичному житті України кінця XIX – початку XX століття (за архівними джерелами) / В. Г. Матвійшин // Зарубіжна література. – К., 2007. – № 4. – С. 15–21.

2008

99. **Матвійшин В.** Зарубіжна література й естетика у творчій рецепції Тараса Шевченка / В. Матвійшин // Всесвітня література та культура. – 2008. – № 5. – С. 2–9.
100. **Матвійшин В. Г.** Ілько Боршак, його науково-публіцистична діяльність / В. Г. Матвійшин // Studia Ucrainica. Варшавські українознавчі записки. Кафедра україністики Варшавського ун-ту. – Варшава, 2008. – № 25–26. – С. 170–181.
101. **Матвійшин В. Г.** «... Найбільший поет польської нації ...» (Іван Франко про Адама Міцкевича) / В. Г. Матвійшин // Зарубіжна література в школах України. – К., 2008. – № 11. – С. 2–9.
102. **Матвійшин В.** Світова література у перекладацькій та творчій діяльності Івана Франка / В. Матвійшин // Всесвітня література та культура. – 2008. – № 5. – С. 16–23.
103. **Матвійшин В. Г.** Українське козацтво у творчій інтерпретації Миколи Гоголя і Проспера Меріме / В. Г. Матвійшин // Прикарпатський вісник НТШ : науковий журнал. – Івано-Франківськ, 2008. – № 2 (2). – С. 78–85.
104. **Матвійшин В. Г.** Французька література у перекладацькій, критичній та творчій спадщині Івана Франка / В. Г. Матвійшин // «Для добра мільйонів хай вічно живе» : зб. наук. праць на пошану 150-річчя від дня народження Івана Франка. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 80–97.

2009

105. **Матвійшин В. Г.** Іван Мазепа в європейському красному письменстві / В. Г. Матвійшин, І. М. Макаровський // Політична діяльність гетьмана Івана Мазепи. Серія : Українська національна ідея. Дослідження, переклади, публікації. – Івано-Франківськ, 2009. – Вип. XII. – С. 74–122.
106. **Матвійшин В. Г.** Оноре де Бальзак і Україна. До 210-річчя від дня народження Оноре де Бальзака / В. Г. Матвійшин // Зарубіжна література в школах України. – К., 2009. – № 2. – С. 2–6.
107. **Матвійшин В. Г.** Письменники-просвітяни та європеїзація українсько-зарубіжних літературних взаємин / В. Г. Матвійшин // Прикарпатський вісник НТШ. Слово. – Івано-Франківськ, 2009. – № 2 (6). – С. 84–92.
108. **Матвійшин В. Г.** Слов'янські та козацькофільські мотиви у творчій спадщині Проспера Меріме / В. Г. Матвійшин // Зарубіжна література в школах України. – К., 2009. – № 3. – С. 2–7.
109. **Матвійшин В. Г.** Українське козацтво у творчій інтерпретації Миколи Гоголя і Проспера Меріме / В. Г. Матвійшин // Прикарпатський вісник НТШ. Слово. – 2009. – № 1. – С. 78–85.

110. Фіщук В. В. Основні етапи уроку / В. В. Фіщук, **В. Г. Матвійшин**, С. П. Гандзюк // Фіщук В. В. Веди урок іноземною мовою: книжка для вчителя / В. В. Фіщук, В. Г. Матвійшин, С. П. Гандзюк. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 5–58.

2010

111. Габілітаційна промова на розширеному засіданні Вченої Ради 14 жовтня 2008 року Почесного професора, завідувача кафедри світової літератури Інституту філології **Володимира Григоровича Матвійшина** // Габілітаційні промови почесних докторів та професорів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника : збірник. – Івано-Франківськ, 2010. – С. 60–68.
112. **Матвійшин В. Г.** «Науковий реалізм» Альфонса Доде у критичній рецепції Івана Франка / В. Г. Матвійшин // Іван Франко: дух, наука, думка, воля : матеріали Міжнар. наук. конгресу, присвяченого 150-річчю від дня народження Івана Франка (Львів, 27 вересня – 1 жовтня 2006 р.) : у 2 т. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – Т. 2. – С. 521–527.
113. **Матвійшин В. Г.** Місце і роль вітчизняного красного письменства під час вивчення зарубіжної літератури в навчальних закладах України / В. Г. Матвійшин // Викладання зарубіжної літератури: проблеми та досягнення. Султанівські читання : зб. статей / відп. ред. Матвійшин В. Г. – Снятин : Видавнича фірма «ПрутПринт», 2010. – Вип. 1. – С. 72–78.
114. **Матвійшин В. Г.** Мовою чи язиком, або постколоніальний синдром / В. Г. Матвійшин // Україна молода. – 2010. – 2 квітня. – С. 18.

2011

115. **Матвійшин В. Г.** «І на сторожі коло них поставлю слово» / В. Г. Матвійшин // Діалоги : Слово наукової еліти в суспільному житті краю / М. Войцехівська-Павлишин. – Івано-Франківськ, 2011. – С. 6–9.

2012

116. **Матвійшин В. Г.** Європейське красне письменство у педагогічній та літературно-критичній діяльності родини Алчевських / В. Г. Матвійшин // Актуальні проблеми викладання літератури у середній та вищій школі. Султанівські читання : зб. статей / відп. ред. В. Г. Матвійшин. – Івано-Франківськ, 2012. – Вип. II. – С. 85–90.
117. **Матвійшин В.** Засяяла як метеорит...: [спогади про Мирославу Медицьку] / В. Матвійшин // Мирослава : літературознавчі статті, спогади, матеріали / М. С. Медицька. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2012. – С. 281–282.
118. **Матвійшин В. Г.** Родина Косачів-Драгоманових та європейське красне письменство / В. Г. Матвійшин // Зарубіжна література. – К., 2012. – № 5. – С. 15–22.

Перелік статей, підготовлених В. Г. Матвіїшином на замовлення Української Літературної Енциклопедії

Базен Е., Бальзак О., Беранже П.-Ж., Боплан Г., Бурже П., Верлен П., Вольтер Ф., брати Гонкури, Гюго В., Доде А., Еркман-Шатріан, Ламартін А., Ларошфуко Ф., Лафонтен Ж., Лессаж А., Лоті П., Рішпен Ж., Мольєр Ж.-Б. Рембо А., Реньє М., Ромен Ж., Руже де Ліль К. Ж., Сартр Ж. П., Сенанкур Е. П. де, Скаррон П., Сорель Ш., Тен І. А., Фабр Ж. А., Франс А., Французька література; Фромантен Е., Сірано де Бержерак С.

Рецензії, передмови, наукове та літературне редагування

1971

1. *Матвіїшин В. Г.* Монографія про Леся Мартовича / В. Г. Матвіїшин // Наше слово. – Варшава, 1971. – 11 квітня. – С. 7.

1977

2. Амосенкова Е. И. Словарь-минимум по французскому языку для медицинских вузов / Е. И. Амосенкова ; рец. *Матвіїшин В. Г.* – М. : Высшая школа, 1977. – 51 с.

1978

3. *Матвіїшин В. Г.* Великої ваги справа... / В. Г. Матвіїшин // Літературна Україна. – 1978. – 10 березня. – С. 4. – Рец. на кн. : Франс А. Твори : в 5 т. / А. Франс ; пер. з фран. – К. : Дніпро, 1977.

1981

4. *Матвіїшин В. Г.* Життя і творчість Стефаника / В. Г. Матвіїшин // Дніпро. – К., 1981. – № 5. – С. 139–142. – Рец. на кн. : Погребенник Ф. Сторінки життя і творчості Василя Стефаника / Ф. Погребенник. – К., 1980. – 350 с.

1989

5. Гастон Буачидзе. Аполлинер и пути развития французской поэзии (К проблеме традиции и новаторства) : монографія / Гастон Буачидзе ; рец. *В. Матвіїшин..* – Тбілісі, 1989. – 421 с.

1996

6. Султанов Ю. І. Зарубіжна література : пробний підручник-хрестоматія для восьмого класу загальноосвітніх шкіл / Ю. І. Султанов, С. І. Сафарян ; рец. *Матвіїшин В. Г.* – К. : Вежа, 1996. – 340 с.
7. Ховхун В. П. Грамматика французского языка для студентов и школьников / В. П. Ховхун ; рец. *Матвіїшин В. Г.* – К. : Логос, 1996. – 703 с.

1997

8. Іван Франко і національне та духовне відродження України : збірник наукових статей / упор. С. Возняк, *В. Матвіїшин*, В. Полєк. – Івано-Франківськ : Плай, 1997. – 156 с.

1998

9. Полєк В. Українська література у зарубіжній критиці і перекладах. – Частина перша / В. Полєк ; рец. *Володимир Матвіїшин*. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 1998. – 200 с.

1999

10. *Матвіїшин В. Г.* Україна очима Заходу / В. Г. Матвіїшин // Літературна Україна. – 1999. – 11 лютого. – Відгук на кн. : Наливайко Д. Очима Заходу. Рецепція України в Західній Європі XI–XVIII ст. / Дмитро Наливайко. – К. : Основи, 1998. – 578 с.
11. *Матвіїшин В. Г.* Через терни – до «Історії філософії» / В. Г. Матвіїшин // Галичина. – Івано-Франківськ, 2000. – 13 травня. – С. 3. – Рец. на кн. : Козовик І. Історія філософії : підручник для студентів богословських та катехитичних факультетів / Іван Козовик. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 1999. – 428 с.

2000

12. Султанов Ю. І. Зарубіжна література : підручник-хрестоматія для VII класу загальноосвітньої школи / Ю. І. Султанов, С. І. Сафарян ; рец. *Матвіїшин В. Г.* – Вид. друге, допов. – К. : Вежа, 2000. – 416 с.
13. Федунь М. Мемуарна спадщина Осипа Назарука / Марія Федунь ; рец. *Матвіїшин В. Г.* – Брошнів : МПП «Галія», 2000. – 175 с.

2001

14. Баран Є. Українська поезія ХХ століття в іменах : методичні рекомендації до курсу лекцій / Є. Баран ; рец. *Матвіїшин В. Г.* – Івано-Франківськ, 2001. – 36 с.
15. Козлик І. В. Історія зарубіжної літератури середньовіччя і доби Відродження. Західноєвропейська література доби Відродження. – Частина перша. Вступ : методологічні зауваги, методичні рекомендації і матеріали та геретуотіум до фонових тем / І. В. Козлик ; рец. *Матвіїшин В. Г.* – Івано-Франківськ : Плай, Поліскан, 2001. – 126 с.

2003

16. Приймак Л. Б. Михайло Павлик – літературний критик і перекладач / Л. Б. Приймак ; передм. *В. Г. Матвіїшин*. – Івано-Франківськ : Гостинець, 2003. – 148 с.
17. *Матвіїшин В.* Визначне досягнення вітчизняної науки / В. Матвіїшин, Ю. Султанов // Всесвітня література та культура в навч. закладах України. –

2006

18. Білас А. А. Пунктуація французької мови : навчально-методичний посібник / А. А. Білас ; рец. **В. Г. Матвійшин**. – Івано-Франківськ : Видавничий відділ Інституту менеджменту і економіки «Галицька академія», 2006. – 80 с.

2008

19. Медицька М. Творчість Станіслава Виспянського й українська література кінця XIX – початку XX століття: рецепція і типологія / М. Медицька ; наук. ред. **Матвійшин В. Г.** – Івано-Франківськ, 2008. – 314 с.
20. Скарбек О. Г. Autour du français. Régions. Parlers régionaux : посібник з лінгвокраїнознавства / О. Г. Скарбек, Л. В. Цюпа ; рец. **Матвійшин В. Г.** – Івано-Франківськ, 2008. – 112 с.

2009

21. Криворучко С. К. Еволюція особистості у творчості Андре Жіда / С. К. Криворучко ; рец. **Матвійшин В. Г.** ; Харків. націон. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2009. – 187 с.

2010

22. Білас А. Словник французької арготичної і просторічної лексики = Dictionnaire du français argotique et populaire / А. Білас ; рец. **В. Матвійшин**. – Івано-Франківськ, 2010. – 172 с.
23. Федунь М. Р. Вітчизняна мемуаристика в Західній Україні першої половини XX століття: історичні тенденції, жанрова специфіка, поетика / М. Р. Федунь ; рец. **Матвійшин В. Г.** – Івано-Франківськ : Прикарпатський університет імені Василя Стефаника. – 2010. – 452 с.
24. Викладання зарубіжної літератури: проблеми та досягнення. Султанівські читання : зб. статей / відп. ред. **Матвійшин В. Г.** – Снятин : Видавнича фірма «ПрутПринт», 2010. – Вип. 1.

2011

25. Попадинець О. Історична романістика Вальтера Скотта і Михайла Старицького: проблема типологічного підходу / О. Попадинець ; рец. **Матвійшин В. Г.** – Кам'янець-Подільський, 2011. – 238 с.

2012

26. Актуальні проблеми викладання літератури у середній та вищій школі. Султанівські читання : зб. статей / відп. ред. **В. Г. Матвійшин**. – Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2012. – Вип. II. – 228 с.
27. Білас А. Travaillons avec la presse : навчальний посібник / Андрій Білас ; рец. **В. Матвійшин**. – Івано-Франківськ : Тіповіт, 2012. – 283 с.

Тези доповідей на конференціях

1965

1. **Матвійшин В. Г.** Е. Золя і справа Дрейфуса в українській критиці (До 125-річчя з дня народження Е. Золя (1840–1965) / В. Г. Матвійшин // Тези доповідей звітної науково-теоретич. конф. кафедр пед. ін-ту, 26–27 червня 1965 р. – Івано-Франківськ, 1965. – С. 99–101.

1966

2. **Матвійшин В. Г.** Еміль Золя на сторінках газети «Буковина» / В. Г. Матвійшин // Тези доповідей звітно-наук. конф. пед. ін-ту. – Івано-Франківськ, 1966. – С. 122–124.
3. **Матвійшин В. Г.** М. Павлик і Е. Золя / В. Г. Матвійшин // Тези доповідей звітно-наук. конф. пед. ін-ту. – Івано-Франківськ, 1966. – С. 125–127.

1973

4. **Матвійшин В. Г.** Место фонетики при обучении французскому языку в неязыковом вузе / В. Г. Матвійшин // Проблемы повышения эффективности преподавания иностранных языков : тезисы Всесоюзн. науч. конф. – Львов, 1973. – С. 152–153.

1979

5. **Матвійшин В. Г.** К вопросу о вводно-коррективном курсе французского языка для студентов медицинских вузов / В. Г. Матвійшин // Респ. научно-методич. конф. преподавателей иностр. яз. вузов : тезисы докладов. – Ереван, 1979. – С. 69–70.

1986

6. **Матвійшин В. Г.** Перекладацька і критична діяльність І. Франка у генезі українсько-французьких зв'язків / В. Г. Матвійшин // Іван Франко – письменник, мислитель, борець за дружбу між народами : тези доп. обл. наук. конф., присвяченої 130-річчю від дня народження Великого Каменяра. – Івано-Франківськ, 1986. – С. 68–69.

1987

7. **Матвійшин В. Г.** Лесь Мартович – співець знедоленого покутського селянства / В. Г. Матвійшин // Тези обл. наук.-практ. конф., присвяченої 325-річчю заснування міста Івано-Франківська. – Івано-Франківськ, 1987. – С. 85–87.

1988

8. **Матвійшин В. Г.** І. С. Нечуй-Левицький і французьке письменство / В. Г. Матвійшин // Творча індивідуальність І. С. Нечуй-Левицького і літературний процес : тези доповідей і повідомлень Респ. наук. конф., присвяченої 150-річчю з дня народження письменника. – Черкаси, 1988. – С. 66–67.

9. *Матвійшин В. Г. О.* Кобилянська і французьке письменство / В. Г. Матвійшин // Творчість Ольги Кобилянської у контексті української та світової літератури. До 125-річчя з дня народження письменниці : тези доповідей і повідомлень Респ. наук. конф., 24–26 листопада 1988 р. – Чернівці, 1988. – Ч. I. – С. 140–141.

1989

10. *Матвійшин В. Г. М.* Коцюбинський і французький реалізм / В. Г. Матвійшин // Тези наук. конф., присвяченої 125-річчю від дня народження М. М. Коцюбинського. – Івано-Франківськ, 1989. – С. 28–30.
11. *Матвійшин В. Г. Т.* Шевченко і французька література / В. Г. Матвійшин // Тези наук. конф., присвяченої 175-річчю від дня народження Т. Г. Шевченка. – Івано-Франківськ, 1989. – С. 168–169.

1991

12. *Матвійшин В.* Василь Стефаник і поетика натуралізму / В. Матвійшин // Василь Стефаник і українська культура : тези : у 2 ч. / Ін-т літ-ри АН України, Івано-Франківський педінститут [та ін] ; [редкол. : С. І. Хороб, З. О. Каспришин, Л. М. Кіліченко, О. М. Пилип'юк]. – Івано-Франківськ, 1991. – Ч. I. – С. 61–63.

1993

13. *Матвійшин В. Г.* Два мислителі – одна філософська думка / В. Г. Матвійшин // Григорій Сковорода і сучасність : тези доповідей наук.-практ. конф., присвяченої 270-річчю від дня народження Григорія Сковороди. – Івано-Франківськ, 1993. – С. 13–14.
14. *Матвійшин В. Г.* Микола Костомаров – перекладач / В. Г. Матвійшин // Микола Костомаров – історик, письменник, педагог : матеріали наук. конф., присвяченої 175-річчю від дня народження М. Костомарова. – Івано-Франківськ, 1993. – С. 27–29.
15. *Матвійшин В. Г.* Роль діячів «Просвіти» у розвитку українсько-зарубіжних культурних взаємин / В. Г. Матвійшин // «Просвіта»: історія, постаті, чин : матеріали наук. конф., присвяченої 125-річчю заснування «Просвіти». – Івано-Франківськ, 1993. – С. 84–97.

1994

16. *Матвійшин В. Г.* Українсько-французькі літературні зв'язки XIX століття (Переклади. Критичне сприйняття) / В. Г. Матвійшин // Мова, культура та філософія Франції: Досвід вищої школи України та інших країн СНД : I Міжнар. конф. – Дніпропетровськ, 1994. – С. 48.
17. *Матвійшин В.* Політико-філософські ідеї Пантелеймона Куліша / В. Матвійшин, І. Макаровський // Пантелеймон Куліш і сучасність : матеріали Всеукр. наук. конф., присвяченої 175-річчю від дня народження письменника. – Івано-Франківськ, 1994. – С. 5–21.

1995

18. *Матвійшин В. Г.* Міжлітературні зв'язки у контексті української духовної культури / В. Г. Матвійшин // Українська духовна культура в системі національної освіти : тези доповідей та повідомлень наук. конф., 18–19 квітня 1995 р. – Харків, 1995. – С. 57–58.
19. *Матвійшин В. Г.* Світова культура як чинник виховання національно-свідомої особистості / В. Г. Матвійшин // Українське народознавство і проблеми виховання учнів : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 10–12 жовтня 1995 р. – Івано-Франківськ, 1995. – Ч. I. – С. 52–56.
20. *Матвійшин В. Г.* Функції українських перекладів оповідання Альфонса Доде «Останній урок» в умовах України кінця XIX століття / В. Г. Матвійшин // Франція та Україна: Науково-практичний досвід у контексті діалогу національних культур : II Міжнародна конф. – Дніпропетровськ, 1995. – С. 28.

Наукове керівництво дисертаційними дослідженнями

1. **Девдюк Іванна Василівна.** Англійська література у творчій діяльності Пантелеймона Куліша (Переклади. Критичне сприйняття. Творче за- своєння) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.05 «Порівняльне літературознавство» / І. В. Девдюк ; Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. – К., 1999. – 19 с.
2. **Яцків Наталія Яремівна.** Творчість Василя Стефаника у контексті українсько-французьких літературних зв'язків: Проблема відтворення стилю письменника : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.05 «Порівняльне літературознавство» / Н. Я. Яцків ; Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. – К., 2000. – 19 с.
3. **Петросаняк Галина Іванівна.** Поетика малої прози Йозефа Рота : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.04 «Література зарубіжних країн» / Г. І. Петросаняк ; Львів. націон. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2001. – 18 с.
4. **Левенець Володимир Володимирович.** Особливості поетики малої прози Еміля Золя : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.04 «Література зарубіжних країн» / В. В. Левенець ; Дніпропетров. націон. ун-т. – Дніпропетровськ. – 2002. – 19 с.
5. **Гаупт Тамара Павлівна.** Творча діяльність Марка Вовчка в галузі художнього перекладу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.01 «Українська література» / Т. П. Гаупт ; Прикарпатський ун-т ім. В. Стефаника. – Івано-Франківськ, 2002. – 18 с.
6. **Приймак Лілія Богданівна.** Михайло Павлик – літературний критик, перекладач : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.01 «Українська література» / Л. Б. Приймак ; Прикарпатський ун-т ім. В. Стефаника. – Івано-Франківськ, 2002. – 18 с.
7. **Чикирис Наталія Валеріївна.** Творчість Ернеста Хемінгуея в українському літературному процесі ХХ століття (рецепція і типологія) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.05 «Порівняльне літературознавство» / Н. В. Чикирис ; Терноп. націон. педагог. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2005. – 20 с.
8. **Медицька Мирослава Степанівна.** Творчість Станіслава Виспянського та українська література кінця ХІХ – початку ХХ століття: рецепція і типологія : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.05 «Порівняльне літературознавство» / М. С. Медицька ; Терноп. націон. педагог. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2005. – 23 с.
9. **Думчак Ірина Михайлівна.** Українська проблематика ХХ ст. у творчій спадщині американського письменника Аскольда Мельничука : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.05 «Порівняльне літературознавство» / І. М. Думчак ; Терноп. націон. педагог. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2006. – 20 с.
10. **Білас Андрій Андрійович.** Відтворення арготизмів в українських перекладах французької художньої прози ХІХ – ХХ століть : автореф. дис. на

здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.16 «Перекладознавство» / А. А. Білас ; Київ. націон. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2006. – 20 с.

11. **Криворучко Світлана Костянтинівна.** Динаміка особистості героя у художній прозі Андре Жіда : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.04 «Література зарубіжних країн» / С. К. Криворучко ; Дніпроп. націон. ун-т. – Дніпропетровськ, 2006. – 20 с.
12. **Богачевська Лілія Орестівна.** Чарлз Діккенс і українська література: проблеми рецепції і типології : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.05 «Порівняльне літературознавство» / Л. О. Богачевська ; Терноп. націон. педагог. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2007. – 20 с.
13. **Попадинець Оксана Олександрівна.** Історичний роман Вальтера Скотта і Михайла Старицького: рецепція, типологія : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.05 «Порівняльне літературознавство» / О. О. Попадинець ; Терноп. націон. педагог. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2009. – 20 с.
14. **Боднар Оксана Ярославівна.** Генрі Лонгфелло у контексті українсько-американських літературних зв'язків ХІХ–ХХ ст.: рецепція. Відтворення стилю поета : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.05 «Порівняльне літературознавство» / О. Я. Боднар ; Терноп. націон. педагог. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2010. – 20 с.
15. **Косило Наталія Володимирівна.** Типологія англійського та українського натуралізму кінця ХІХ – ХХ ст.: проблематика, поетика : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.05 «Порівняльне літературознавство» / Н. В. Косило ; Терноп. націон. педагог. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2010. – 20 с.
16. **Спатар Ірина Миколаївна.** Мала проза Елізи Ожешко та українська новелістика кінця ХІХ – початку ХХ століття: поетика, типологія : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.05 «Порівняльне літературознавство» / І. М. Спатар ; Терноп. націон. педагог. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2011. – 20 с.
17. **Гоч Світлана Василівна.** Одноименні романи «Земля» Ольги Кобилянської та Еміля Золя: поетика, типологія : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. «Порівняльне літературознавство» / С. В. Гоч ; Терноп. націон. педагог. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2011. – 20 с.
18. **Ткачук Тамара Олексіївна.** Станіслав Пишишевський і українська література кінця ХІХ – початку ХХ століття: рецепція і типологія : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.05 «Порівняльне літературознавство» / Т. О. Ткачук ; Терноп. націон. педагог. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2011. – 20 с.
19. **Лепьохін Євгеній Олександрович.** Творчість Валер'яна Підмогильного та Альбера Камю: типологічні аспекти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.05 «Порівняльне літературознавство» / Є. О. Лепьохін ; Терноп. націон. педагог. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2012. – 20 с.

Офіційні відгуки як опонента

1. **Фесенко Валентина Іванівна.** Творчість Жоржа Бернаноса: поетика події та пророцтва : дис. ... докт. філол. наук : 10.01.04 / Фесенко В. І. ; Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. – К., 1999. – 359 с.
2. **Гижий Владислав Любомирович.** Типологічні відповідності української та англійської неоромантичної прози кінця XIX – початку XX ст. (текстологія і поетика) : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.05 / Гижий В. Л. ; Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. – К., 2000. – 200 с.
3. **Мірошниченко Леся Федорівна.** Формування професійної готовності студентів-філологів до викладання світової літератури : дис. ... докт. педагог. наук : 13.00.02 / Мірошниченко Л. Ф. ; Націон. педагог. ун-т ім. М. Драгоманова. – К., 2000. – 400 с.
4. **Ващенко Юлія Анатоліївна.** Художній світ Г. Шевальє (народно-сміхові та міфопоетичні структури в трилогії про Клошмерль) : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 / Ващенко Ю. А. ; Дніпроп. націон. ун-т. – Дніпропетровськ, 2002. – 214 с.
5. **Мурадханян Ірина Саркісівна.** Концентрація психологічного двійництва особистості в літературі Заходу XVIII–XIX століть : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 / Мурадханян І. С. ; Дніпроп. націон. ун-т. – Дніпропетровськ, 2002. – 190 с.
6. **Кирюшко Наталія Венедиктівна.** Еволюція типологічних особливостей наукової фантастики Франції (на матеріалі літератури 1970–90 років) : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 / Кирюшко Н. В. ; Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. – К., 2002. – 179 с.
7. **Кругликова Олена Володимирівна.** Трансформація роману виховання в італійській літературі XX століття : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 / О. В. Кругликова ; Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. – К., 2002. – 171 с.
8. **Кебало Микола Степанович.** Типологічні відповідності українського та німецького натуралізму останньої третини XIX ст. : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.05 / Кебало М. С. ; Терноп. держ. педагог. ун-т ім. В. Гнатюка «Порівняльне літературознавство». – Тернопіль, 2002. – 190 с.
9. **Шалагінов Борис Борисович.** «Фауст» Й. В. Гете і проблема духовної сутності людини в німецькій літературі на рубежі 18–19 ст. : дис. ... докт. філол. наук : 10.01.04 / Шалагінов Б. Б. ; Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. – К., 2003. – 383 с.
10. **Яремчук Наталія Вікторівна.** Хемінгуей і Гончар: взаємодія художніх систем : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.05 / Яремчук Н. В. ; Дніпроп. націон. ун-т. – Дніпропетровськ, 2003. – 168 с.
11. **Кудінова Ольга Іванівна.** Поетика прози Марселя Паньоля : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 / Кудінова О. І. ; Київ. націон. лінгвіст. ун-т. – К., 2003. – 192 с.
12. **Горяча Наталія Миколаївна** «У пошуках утраченого часу» Марселя Пруста як роман про мистецтво та митця: епістемологія та поетика : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 / Горяча Н. М. ; Київ. націон. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2003. – 178 с.
13. **Баняс Наталія Юліанівна.** Лейтмотив як форма текстової містифікації в прозі Сільві Жермен : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 / Баняс Н. Ю. ; Київ. націон. лінгвіст. ун-т. – К., 2004. – 179 с.
14. **Ісаєва Олена Олександрівна.** Теорія і технологія розвитку читацької діяльності старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.02 / Ісаєва О. О. ; Київ. націон. педагог. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2004. – 397 с.
15. **Голод Роман Богданович.** Іван Франко та літературні напрями кінця XIX – XX століття : дис. ... докт. філол. наук : 10.01.01 / Голод Р. Б. ; Львів. націон. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2006. – 374 с.
16. **Кошіль Наталія Євгенівна.** Рецепція творчості Карла Сенберга у радянському і пострадянському просторі : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.05 / Кошіль Н. Є. ; Терноп. націон. педагог. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2006. – 170 с.
17. **Клименко Жанна Валентинівна.** Теорія і технологія вивчення перекладних художніх творів у старших класах загальноосвітньої школи : дис. ... докт. педагог. наук : 13.00.02 / Клименко Ж. В. ; Націон. педагог. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2008. – 377 с.
18. **Радзівська Валерія Валеріївна.** Французький сюрреалізм в Україні: форми міжлітературної рецепції : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.05 / Радзівська В. В. ; Київ. націон. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2008. – 208 с.
19. **Галич Катерина Олександрівна.** Антивоєнний роман Ремарка і Гончара: проблеми типології : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.05 / Галич К. О. ; Терноп. націон. педагог. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2009. – 200 с.
20. **Баняс Володимир Володимирович.** Міфологічний оніризм у творчості Жерара де Нерваля : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 / Баняс В. В. ; Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН. – К., 2009. – 175 с.

Відгуки на автореферати

1. **Зубович В. С.** Олесь Гончар – літературний критик і дослідник літератури : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.08 «Теорія літератури» / В. С. Зубович. – К., 1993. – 19 с.
2. **Кульчицька І. А.** Літературно-критична діяльність Василя Бобинського : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук / І. А. Кульчицька. – К., 1993. – 19 с.
3. **Констанкевич І. М.** Проза Миколи Хвильового (еволюція характеру героя) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.01 «Українська література» / І. М. Констанкевич. – К., 1993. – 19 с.
4. **Кремер Міхаела.** Концепція природи у драмах Шекспіра «Сон літньої ночі», «Буря» : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.04 «Література зарубіжних країн» / Міхаела Кремер. – К., 1994. – 19 с.
5. **Поліщук Н. Ю.** Трансформація міфологеми Агасфера в західноєвропейській літературі XIX–XX ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук / Н. Ю. Поліщук. – Львів, 2001. – 20 с.
6. **Бубняк Р. А.** Літературно-критичний дискурс: сутність, структура, засоби вираження : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук / Р. А. Бубняк. – Тернопіль, 2001. – 20 с.
7. **Шалата О. М.** Рецепція творчості Данієла Дефо і Джонатана Свіфта в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук / О. М. Шалата. – Тернопіль, 2001. – 20 с.
8. **Шевчук Н. В.** «Різдвяні оповіді» Ч. Діккенса у хронологічно-типологічних зв'язках : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук / Н. В. Шевчук. – Львів, 2000. – 20 с.
9. **Горенок Г. Ю.** Гамлет та гамлетизм у європейській літературі першої половини XX століття : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.05 «Порівняльне літературознавство» / Г. Ю. Горенок; Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. – Тернопіль, 2007. – 20 с.
10. **Стецько Я. Т.** Експресивно-виражальні засоби мови французької та української поезії першої половини XX ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.17 «Порівняльно-історичне і типологічне мовознавство» / Я. Т. Стецько; Львів. націон. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2008. – 16 с.
11. **Близнюк О. О.** Концепти ЖИТТЯ і СМЕРТЬ: лінгвокультурологічний аспект (на матеріалі паремійного фонду української та італійської мов) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.17 «Порівняльно-історичне і типологічне мовознавство» / О. О. Близнюк. – К., 2008. – 20 с.
12. **Матюша П. А.** Франкомовні та румуномовні назви військових структур в українському перекладі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.16 «Перекладознавство» / П. А. Матюша. – К., 2008. – 20 с.
13. **Фоменко В. Г.** Українська урбаністична проза XX століття: еволюція, проблематика, поетика : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.01 «Українська література» / В. Г. Фоменко; Київ. націон. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2009. – 35 с.
14. **Горенко О. П.** Літературний антропонім: концепт та інтерпретація (на матеріалі творів американських романтиків) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.06 «Теорія літератури», 10.01.04 «Література зарубіжних країн» / О. П. Горенко; Київ. націон. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – К., 2009. – 19 с.
15. **Лук'яненко Я. В.** «Антимемуари» Андре Мальро. Специфіка жанру та нарації : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.04 «Література зарубіжних країн» / Я. В. Лук'яненко; Ін-т літератури ім. Т. Шевченка АН України. – К., 2009. – 19 с.
16. **Горбатюк О. В.** Степан Смаль-Стоцький як літературознавець: постаті та явища нової української літератури : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.01 «Українська література» / О. В. Горбатюк; Львів. націон. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2009. – 18 с.
17. **Молодоженя О. Ю.** Генетичні і стратегічні типи мовної гри (на матеріалі іспаномовного художнього і мас-медійного дискурсів) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.05 «Романські мови» / О. Ю. Молодоженя. – К., 2011. – 20 с.

Бібліографічні матеріали

1. *Кліщ Л.* Від Сени до Дністра / Л. Кліщ // *Alma mater.* – 1993. – Жовтень.
2. *Перкатюк Й.* П'ять підручників **Матвіїшина** / Й. Перкатюк // *Комсомольський прапор.* – 1996. – 30 січня.
3. **Матвіїшин Володимир Григорович** // *Українська Літературна Енциклопедія* : в 5 т. – К., 1995. – Т. 3. – С. 314–315.
4. **Матвіїшин Володимир Григорович** // *Хто є Хто в Україні.* Біографічний словник. – К. : Вид-во АННП «Фенікс», 1997. – С. 166.
5. *Костюк І.* **Володимир Матвіїшин**: «Я був перекладачем у Шарля де Голя» / І. Костюк // *Експрес.* – 1998. – 16–24 травня. – С. 17.
6. *Процюк С.* Verba magistri і слово про Вчителя : мініп'еса-есе / Степан Процюк // *Перевал.* – 1998. – № 3. – С. 185–187.
7. Кафедра світової літератури Прикарпатського університету імені Василя Стефаника: **Матвіїшин Володимир Григорович** // *Зарубіжна література в навчальних закладах.* – К., 1998. – № 5. – С. 4.
8. **Матвіїшин Володимир** // *Просвіта Івано-Франківська.* Минуле й сучасне : у 2 кн. – Книга перша / за ред. акад. В. Бойка. – Івано-Франківськ : Сіверсія, 2000. – С. 132.
9. *Теплінський М. В.* Доробок українського вченого / М. В. Теплінський, І. В. Козлик // **Володимир Григорович Матвіїшин** : покажчик публікацій / Прикарпатський ун-т ; [упоряд. : О. Б. Гуцуляк, І. В. Козлик ; відпов. ред. серії М. В. Бігусяк]. – Івано-Франківськ : ПоліграфЛюкс, 2002. – С. 7–9.
10. *Процюк С.* Verba magistri і слово про Вчителя : мініп'еса-есе / Степан Процюк // **Володимир Григорович Матвіїшин** : покажчик публікацій / Прикарпатський ун-т ; [упоряд. : О. Б. Гуцуляк, І. В. Козлик ; відп. ред. сер. М. В. Бігусяк]. – Івано-Франківськ : ПоліграфЛюкс, 2002. – С. 10–14.
11. **Володимир Григорович Матвіїшин** : покажчик публікацій / Прикарпатський ун-т ; [упоряд. : О. Б. Гуцуляк, І. В. Козлик ; відп. ред. сер. М. В. Бігусяк]. – Івано-Франківськ : ПоліграфЛюкс, 2002. – 36 с. – (Серія «Вчені Прикарпатського університету»).
12. **Матвіїшин Володимир Григорович** // *Хто є хто на Львівщині.* Видатні земляки. – К., 2003. – Вип. І. – С. 12.
13. **Матвіїшин Володимир** // *Вчені Прикарпаття.* Біографічний довідник (XX–XXI ст.). – Брошнів : Таля, 2003. – С. 284.
14. **Матвіїшин Володимир Григорович** // *Хто є хто в Україні.* – К. : Вид-во «Ж.І.С.», 2004. – С. 519.
15. Колеги по роботі, студенти широко привітали із 70-річчям професора **Володимира Матвіїшина.** Від Сени до Дністра // *Університет.* – 2005. – № 3, грудень.
16. **Матвіїшин Володимир Григорович** // *Тернопільський енциклопедичний словник.* – Тернопіль : Збруч, 2005. – Т. 3. – С. 474.
17. **Матвіїшин Володимир Григорович** // *Хто є хто в Україні.* – К. : Вид-во «Ж.І.С.», 2007. – С. 613.
18. **Матвіїшин Володимир Григорович** (доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри світової літератури) // *Наукова еліта Івано-Франківщини.* Доктори наук, професори Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2007. – С. 75–76.
19. **Матвіїшин Володимир Григорович.** Відомий учений-мовознавець. Доктор філологічних наук, професор. Академік АН ВШ України з 1994 р. // *Академія наук вищої школи України : довідник (1992–2007).* – К., 2007. – С. 120.
20. *Ципердюк І.* Труднощі перекладу (*Особистість*) / І. Ципердюк // *Галицький кореспондент.* – 2007. – № 37, 20 вересня.
21. **Матвіїшин Володимир Григорович** // *Івано-Франківський осередок Наукового товариства ім. Шевченка : біобібліографічний покажчик (2000–2008)* / ред.-упоряд. В. Мойсишин. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2009. – С. 372–375.
22. *Войцехівська-Павлишин М.* «І на сторожі коло їх поставлю слово» / М. Войцехівська-Павлишин // *Край (Городенківська газета).* – 2010. – 9 липня. – С. 4.
23. **Матвіїшин Володимир** // *Івано-Франківськ. Енциклопедичний словник.* – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2010. – С. 282.
24. **Матвіїшин Володимир Григорович.** Відомий учений-мовознавець. Доктор філологічних наук, професор. Академік АН ВШ України з 1994 р. // *Академія наук вищої школи України : довідник (1992–2010).* – К., 2010. – С. 171.
25. **Володимир Григорович Матвіїшин** // *Слово і час.* – 2012. – № 9. – С. 126.
26. Пам'яті **Володимира Григоровича Матвіїшина** // *Зарубіжна література в школах України.* – К., 2012. – № 7–8. – С. 1.
27. *Література. Час. Постаті: Володимир Матвіїшин : літературознавчі статті, спогади, матеріали до бібліографії на вшанування пам'яті Володимира Матвіїшина* / упоряд. Н. Яцків. – Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2013. – 616 с.
28. *Літературні студії: компоративний аспект [пам'яті завідувачів кафедри, професорів, докторів філологічних наук Матвіїшина Володимира Григоровича та Теплінського Марка Веніаміновича присвячується]* / уклад. І. В. Девдюк, А. М. Мартинець ; відп. за вип. С. І. Хороб. – Івано-Франківськ : Симфонія-Форте, 2013. – 171 с.

Спогади колег

«Немає людини, що була б як острів, сама по собі; кожна людина – грудка землі, часточка суходолу; і якщо море змиє хоч би скалку материка, поменшає Європа, і те саме буде, якщо змиє мис, або осело друга твого, а чи твою власну; від смерті кожної людини малію і я...»

Джон Донн

Глибину слів Джона Донна розумієш, назавжди втративши близьку і рідну людину. З відходом Володимира Григоровича в інший світ ми справді змаліли, нам бракує його живої і потужної енергетики, розважливого й мудрого слова, зрештою, нам бракує його присутності, сповненої оптимізму та любові до життя, які передавались його учням, колегам, вселяли віру у себе, у свої можливості. Згадую, з яким хвилюванням вперше йшла на консультацію з приводу вибору теми наукового дослідження. Доброзичливість і толерантність професора зняли всі побоювання. Рівним почерком він написав декілька джерел для опрацювання, і цей перший запис став для мене путівкою у світ літератури, без якої зараз не уявляю свого життя. Він часто жартома говорив: «Куліш ще довго вас буде годувати», і був правий, хоча тоді я не зовсім це усвідомлювала.

За двадцять років, які я знала Володимира Григоровича, не пам'ятаю, щоб він підвищував голос чи дозволив собі виразитись некоректно. При цьому прийти на консультацію непідготовленим чи не виконати заплановану роботу було дуже соромно, краще б, як кажуть, провалитися крізь землю. А його вислови «не зволікайте», «час працює проти вас» чи «спішіть повільно» закарбувалися у свідомості на все життя. Головне, що вони спрацьовували. У цих коротких настановах-напучуваннях поєднувалися і мудре повчання, і особисте переживання за долю підопічного, і бажання допомогти. Він ніколи не робив різницю між аспірантами, всіх однаково любив, за всіх переживав і однаковою мірою ділився власними знаннями та досвідом. Як турботливий батько, окрім фахових проблем, цікавився нашими дітьми, батьками, їхнім здоров'ям, давав поради, застерігав від необдуманих вчинків чи, навпаки, заохочував до рішучих дій, якщо бачив у цьому резон. З ним можна було говорити на будь-які теми, звертатися з приводу будь-яких питань – як наукових, так і повсякденного життя – і він завжди міг підказати конструктивне рішення...

Володимир Григорович неодноразово підкреслював, що він натураліст, проте для мене він був і назавжди залишиться романтиком, поціновувачем і дослідником творчості Дж. Г. Байрона, П.-Б. Шеллі, Дж. Кітса, В. Гюго, П. Меріме. Українським словом Володимир Григорович дорожив так, як можна дорожити своїми батьками, дітьми, землею, на якій народився. Цю любов він прищеплював учням, студентам, аспірантам, колегам – всім, кого вчив і з ким спілкувався. Тож немає сумнівів, що справа, яка була змістом всього його

життя, дасть у майбутньому добрі плоди. За все Вам, дорогий Володимире Григоровичу, велике спасибі, низький уклін і вічна слава у Бога.

Девдюк Іванна. Низький уклін, дорогий Учителю / Іванна Девдюк // Література. Час. Постаті: Володимир Матвійшин : літературознавчі статті, спогади, матеріали до бібліографії на вшанування пам'яті Володимира Матвійшина / упоряд. Н. Яцків. – Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2013. – С. 523–525.

Володимир Григорович був поруч зі мною чотири десятки років. Великий, надійний, всерозуміючий. І не було сумніву, що так буде завжди... Стало звичним, що він відповідав за мене, коли був деканом філологічного факультету, потім опікувався як завідувач кафедри світової літератури. Разом із Марком Веніаміновичем Теплінським дав нашій кафедрі нове життя, назвавши кафедрою світової літератури. Нове життя і нові перспективи, передовсім у науці. Сьогодні близько двадцяти викладачів вузів України, кандидати наук можуть з гордістю сказати, що їх науковим керівником був професор В.Г. Матвійшин.

Після нього залишилися книжки, учні і добра пам'ять. Але нам його не вистачає.

Чекаємо... Все, здається, відкриються двері і знайде усміхнений, як завжди, Володимир Григорович. Він поважав у кожному, з ким спілкувався, особистість і ставився з великою довірою до людей. Цим навчив нас бути відповідальними. І ще вмів підтримати в усьому, тому не боязко було щось починати – тили у кафедри були завжди надійні. Здавалося, що його неможливо вивести з рівноваги, а насправді він ніколи не гнівався. Цим вмінням розуміти людину, у якій би особистій площині вона не з'являлася перед ним, Володимир Григорович володів повною мірою і без зусилля, бо це було притаманне йому, як і надзвичайна щирість. Не мав подвійної думки про людину, точніше, бачив у людині тільки хороше. Такої мудрості нам буде бракувати...

На жаль, людське життя кінчене. Але завжди здається, що ще не час...

Звичайно, зустріти таких людей у житті – це милість Божа.

Світла Вам пам'ять, Володимире Григоровичу.

Коршунова Світлана Пам'яті вчителя, наставника і друга... / Світлана Коршунова // Література. Час. Постаті: Володимир Матвійшин : літературознавчі статті, спогади, матеріали до бібліографії на вшанування пам'яті Володимира Матвійшина / упоряд. Н. Яцків. – Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2013. – С. 531–532.

Того літнього ранку ніщо не вішувало біди. Усе було як завжди: на кафедрі нікого, тиша і спокій. Потім прийшла лаборант, заглянули студенти. Старшокурсники були святкові – вони уже випускники, а магістри готові отримати свої дипломи. Усе як завжди...

І раптом з уст Ярослава Григоровича Мельника, який завітав на кафедру з самого ранку, злетіли страшні слова: «Вашого Володимира Григоровича не стало...» Німа сцена... чи, скоріше, шок... Годинник на стіні чомусь раптово почав відбивати час повільно і неймовірно голосно... у тяжкій тиші... Німий крик, який чуєш тільки ти... Сльози...

«Вашого Володимира Григоровича не стало...» – ці слова свердлили мозок, а серце відмовлялося їх сприймати... І не сприймало до того часу, поки я не опинилася там, де фатальна доля наздогнала цю прекрасну людину...

Літній день розділив буття на до... і ...після.

До цього фатального «до» було справжнє життя. Були радощі, успіхи, перемоги, помилки та невдачі. І завжди у цьому «до» був Володимир Григорович, якого, жартуючи, називала «мій шеф». Його неймовірно щира усмішка дарувала гарний настрій на цілий день, а теплий голос заспокоював з першого слова. Коли на кафедрі був Володимир Григорович, там почувався, як вдома, поруч із найближчими людьми. Із шефом можна було розмовляти на будь-які теми. Його цікавило усе на світі, і кожна людина могла відчувати в ньому широкого співрозмовника. Добре знаючи про місце мого народження, він завжди намагався щось сказати на моєму рідному діалекті, доповнюючи сказане своїми враженнями від Закарпатського краю, куди часто їздив на відпочинок і котрий дуже любив.

... А потім... прийшла тиша, тяжка, дратівлива, невмолима тиша. І лише у серці звучать слова величезної вдячності, які не встигла сказати, думки, з якими не встигла поділитися, усмішки, які не встигла подарувати.

Проходить час, вносить свої корективи у потік буття, але неминуче «потім» зупинилося на спогадах, спогадах того, що було «до», і того, що ти можеш зробити у цьому «потім» для Великої Людини, Великого Вчителя, Великого Вченого. І розумієш, що зробити уже нічого неможливо.

У теперішньому «потім» залишилася тільки пам'ять.

Тож мир Вам і вічний спокій, Володимире Григоровичу. Пробачте за недоказане і дякую за те, що мала можливість спілкуватися з Вами як з Людиною, Вчителем, Вченим.

Мартинець Алла. Пам'яті Володимира Григоровича Матвійшина: Людини, Вчителя, Науковця / Алла Мартинець // Література. Час. Постаті: Володимир Матвійшин: літературознавчі статті, спогади, матеріали до бібліографії на вшанування пам'яті Володимира Матвійшина / упоряд. Н. Яцків. – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2013. – С. 544–546.

... У цей же день, не поспішаючи, збиралася в університет. Занять вже не було, розпочинався період літньої сесії. Попередньо домовившись, як завжди, повинна була зустрітися з Володимиром Григоровичем та обміркувати разом декілька питань. Де ж я знала, що у цей червневий день ми з Аллою Михайлівною шукатимемо свічки й темно-червоні гвоздики. Їх аромат я ще й досі відчуваю, він переплівся з тужливим плачем свічки, слези якої так швидко застигли боєм і шрамами біля фотокартки з чорною стрічкою на столі Володимира Григоровича, завідувача кафедри, мого наукового керівника, мого учителя, мого захисника й порадника, мого духовного батька...

Моє студентсько-університетське життя дуже тісно переплелось із професором Матвійшином. Спочатку курсова робота, потім бакалаврська, магістерська, дисертаційна, захист, викладач кафедри світової літератури – усім цим завдячую Володимирі Григоровичу. Острах і сором від недостатньої літературно-критичної обізнаності під час написання курсового дослідження поступово змінювалися великим прагненням бути схожою на Цього ерудованого й глибокого науковця, поліглота, інтелігента, щирю й доброзичливу Людину. Дуже гордилася й тишилася тим, що Володимир Григорович погодився працювати зі мною. Він завжди пам'ятав своїх попередніх аспірантів, ніколи не плував їхні імена та прізвища, знав тонкощі теми кожної наукової роботи, якою керував. Він невтомно працював на науковій ниві, любив життя, незважаючи на нележку долю, був мрійником та оптимістом. Щира посмішка, дотепний гумор, розпитування про здоров'я, справи у сім'ї, а вже потім глибокий аналіз попередньо написаних мною статей чи фрагментів дисертації, дискусія, обшир порад та завдань, які треба розв'язати, книжок і монографій, які варто опрацювати, – ось так проходили часті зустрічі з моїм науковим керівником. Його добрі й мудрі очі... Легка світла посмішка... Здавалося, що він все знає, відчуває, вболіває...

Яким же великим мало бути серце Володимира Григоровича!!! Частинку він віддавав кожному, кого знав, з ким працював, спілкувався. Як він підтримував своїх аспірантів перед і під час захисту – не вистачає слів, щоб передати відчайдушну батьківську турботу і чуйність, намагання підбадьорити, заспокоїти, розрадити. У стосунках зі студентами, науковцями, знайомими завжди були особлива людяність і такт, повага до кожної конкретної особистості. Він умів цінувати людей...

Того червневого дня ми намагалися осмислити страшну втрату, відчуття жорстокої несправедливості й душевної пустоти. Потім прийшло розуміння, як багато означав Володимир Григорович для кафедри, університету, науки, для кожного з нас...

Сумують липи на вулиці Шевченка, тужать клени на вулиці Чорновола, а Ви, Учителю, ніжною усмішкою зустрічаєте нас зі світлин...

Спатар Ірина. Сумний червневий ранок ... / Ірина Спатар // Література. Час. Постаті: Володимир Матвійшин: літературознавчі статті, спогади, матеріали до бібліографії на вшанування пам'яті Володимира Матвійшина / упоряд. Н. Яцків. – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2013. – С. 571–572.

ЗМІСТ

Слово про вченого.....	5
Український європеїзм наукової компаративної школи професора Матвіїшина (<i>Лановик З., Лановик М.</i>)	8
Монографії.....	20
Підручники та навчальні посібники.....	22
Наукові публікації.....	26
Статті, підготовлені для Української Літературної Енциклопедії.....	36
Рецензії, передмови, наукове та літературне редагування.....	36
Тези доповідей на конференціях.....	39
Наукове керівництво дисертаційними дослідженнями.....	42
Офіційні відгуки як опонента.....	44
Відгуки на автореферати.....	45
Біобібліографічні матеріали.....	48
Спогади колег.....	50

Зацікавлення професора Матвіїшина французькою літературою цілком закономірне, адже відкрив її для себе з дитинства, слухав казки, а пізніше вчився читати саме французькою мовою, і тому, напевне, ностальгія за другою батьківщиною спонукала до постійного бажання ознайомлювати й українського читача із творами великого французького народу та шукати точки перетину у ментальності, культурі та утвердженні національних ідеалів. Перші наукові розвідки в українських журналах датуються 1965 роком і демонструють прагнення неупереджено оцінити зацікавлення творчістю французьких митців, детально, скрупульозно представити архівні матеріали, вибірюючи відгуки та переклади й переспіви їхніх творів у західноукраїнській періодиці для відтворення динаміки поширення та сприйняття французької літератури в Україні.

Критичне наукове осмислення французької літератури не випадково почалося з творчості Е. Золя. Цей французький письменник займає особливе місце у публікаціях прикарпатського дослідника. Відкриті виступи Золя у пресі зі звинуваченнями французького уряду у сфабрикованій справі Дрейфуса привернули увагу світової громадськості і вселяли віру представникам української культури у те, що утвердження справедливості можливе.

Варто зауважити, що рецепція творчості Е. Золя в Україні ґрунтовно вивчається В. Матвіїшином через праці І. Франка, який ознайомився із творами французького автора через російські переклади, а пізніше став їх першим перекладачем та активним популяризатором українською мовою, а також радив талановитим перекладачам (Марку Черемшині, О. Рошеквич), які твори Золя добирали для перекладу. Аналіз архівних матеріалів та публікацій у тодішній пресі (газета «Буковина») свідчить про скрупульозне вивчення всіх фактів, що дозволяє реконструювати історико-літературний контекст кінця XIX – початку XX ст. на Західній Україні і встановити роль французької літератури в утвердженні ідеалів гуманізму та справедливості ...

Паралельно працюючи над статтями в УЛЕ, В. Матвіїшин розширює свої дослідження, спрямовуючи їх в русло компаративістики ...

... Якщо перші критичні праці прикарпатського вченого мають історико-літературознавчий напрям, що, зрештою, зумовлено необхідністю систематизувати контактено-генетичні зв'язки для аргументації типологічних сходжень, то дослідження останніх років демонструють поглиблення теоретичних міркувань, зокрема і в руслі інтермедіального дискурсу. Аналіз евфонічної доміанти ритміки і мелодики Верленової «Осінньої пісні», живописності Стефаникових пейзажних замальовок у порівнянні з картинами Ф.Мілле та скульптурами О.Родена виявляють глибокі знання й тонке відчуття французького мистецтва.

Отож, саме французька література найповніше представлена у літературознавчих працях В. Матвіїшина, адже глибинний зв'язок з культурою країни, в якій народився, і в якій пройшли дитячі роки, превалював над іншими зацікавленнями й органічно визначав науковий вектор досліджень...

Яцків Наталія. Французька література у критичній спадщині В. Г. Матвіїшина / Наталія Яцків // Літературні студії: компаративний аспект / уклад. І. В. Девдюк, А. М. Мартинець ; відп. за вип. С. І. Хороб. – Івано-Франківськ : Симфонія-Форте, 2013. – 171 с.

28.02
Інформаційно-бібліографічне видання

Серія
«Вчені Прикарпатського національного університету»

Відповідальний редактор серії
БІГУСЯК Михайло Васильович

ВОЛОДИМИР ГРИГОРОВИЧ МАТВІЙШИН
бібліографічний покажчик
(1962–2013)

НБ ПНУС

786095

Головний редактор	В. М. Головчак
Науковий редактор серії	О. Б. Гуцуляк
Комп'ютерна верстка	В. Д. Яремко
Обкладинка	В. М. Книгиницька

Підп. до друку 20.06.2013 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Гарнітура «Times New Roman». Друк на ризографі. Тираж 100 пр. Зам. 26.

Видавець і виготовлювач
Видавництво Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника
76018, м. Івано-Франківськ
вул. С. Бандери, 1, тел.: 71-56-22
e-mail: vdvci@pu.if.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2718 від 12.12. 2006 р.